

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon
št. 2440.
Celje, Strosmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Država ali stranka?

Princip totalitete, ki je v Nemčiji izločil vsako strankarsko življenje in priznava le še eno samo stranko, narodno socialistično, tej pa obenem priznava absoluten vpliv na državne posle, mora voditi do nevedne posledice, da ni več jasni mej obojestranske kompetence in da nikdo ne more več precizno razločevati, kje se neha strankarsko in kje se začne državno politično udejstvovanje. To se neprijetno opaža v zunanji politiki, kjer posluje zunanje ministrstvo, obenem pa narodno socialistični zunanji politični urad in se nikjer prav ne ve, kdo vodi kurz nemške meddržavne politike, Rosenberg ali Neurath. Podobno je v notranji politiki, kjer je težko soditi, kdaj nastopata Göring in Göbbels kot službena reprezentanta državne oblasti in kdaj kot vodilna strankina funkcionarja. Vrhovni šef edine veljavne stranke je še vedno Adolf Hitler, ki ni voditelj samo po imenu, marveč se kot tak udeležuje z vsem temperamentom in z največjo agilnostjo; obenem pa je kot državni kancelar odgovorni voditelj nemške državne politike. Pri tem položaju je mnogokrat težko soditi, kdo odloča in kdo nosi odgovornost, država ali stranka.

Država je vezana po mednarodnih konvencijah ter mora spoštovati meddržavno pravo in se ozirati na splošno veljavne internacionalne običaje in oblike. Stranka je vseh teh ozirov prosta in povsem avtonomna. Dejansko pa sta v Nemčiji stranka in država eno in isto. Ta kompliciranost je morda tu in tam pripravna, ker omogoča eni ali drugi strani moralen alibi, večinoma pa vodi v kočljive situacije zlasti tam, kjer narekuje previdnost, da ne ve levica, kaj dela desnica.

Zelo zamašan je v tem pogledu položaj v nemško avstrijskem vprašanju. V Nemčiji prav nič ne prikrivajo, da narodno socialistična stranka moralno in realno podpira revolucionarno akcijo avstrijskega hitlerjevskega krila. Državna oblast pa se rada skriva za partijsko kuliso in se otesa odgovornosti za avstrijski prevrat, kadar postajajo oficijelni inozemski glasovi neprijetli. Vendar pa se razvijajo konkretni dogodki v medsebojnem nemško avstrijskem razmerju vedno očitneje v takih oblikah, da se tudi formalna odgovornost nemških državnih oblasti ne da več utajiti niti prikrivati. To je tem bolj opasno, ker gre za akte sovražnosti, kakor so se do zdaj opazili le pred popolnim prelomom in kot uvod dejanskega oboroženega konflikta.

Ze uvedba visoke potne takse, s katero se je skoro popolnoma ukinil medsebojni potniški promet, je neprijateljska akcija, za katero nosi odgovornost samo država, akoravno je bila zasnovana in zamišljena kot podpora strankarskega subverzivnega dela avstrijskih narodnih socialistov. Odkrekanje pravne pomoči, ki je med civiliziranimi državami sama po sebi umevna, med Avstrijo in Nemčijo pa tudi pogodbeno stipulirana, je groba kršitev mednarodnih obveznosti, ki jo je zagrešila nemška vlada. V tej točki vršijo organi državne uprave službo privilegirane stranke in podpirajo njeno vmešavanje v avstrijske notranje zadeve, kajti zaščita se daje le narodno socialističnim zločincem.

Hitlerjevski ministri, ki so pred tedni s svojim dunajskim obiskom dali signal za poostreitev nemško-avstrijskega konflikta, morda res niso potovali v Avstrijo v svoji službeni lastnosti, marveč le kot zasebniki in strankarski politiki, toda po svojem povratku so reagirali na neprijetne izkušnje in doživljanje na ta način, da so vpregli v strankino službo oficijelno diplomacijo in javno državno institucijo radijskega prenosa.

Protiaustrijska propaganda v nemškem radiju se še vedno nadaljuje kljub protestom avstrijske vlade, ki jih je predložila v Berlinu v slovesni obliki po svojem diplomatskem predstavniku. Zloraba radija za podpiranje revolucionarnega pokreta v tuji državi je mogoča le, ker jo tolerira nemška državna uprava, ki z radijskimi napravami izključno razpolaga. Nemška vlada se tu ne more več skrivati za stranko in bo morala nositi polno odgovornost za eklatantno kršenje mednarodne konvencije, ki so jo sklenile radijske družbe posameznih držav v Lucernu in kateri se je tudi zastopnik Nemčije pridružil. Vprašanje te odgovornosti utegne postati v najkrajšem času aktualno, ker se že zdaj oglašajo tehtni protestni glasovi proti nemškemu postopanju iz Londona, Pariza in tudi iz ostalega inozemstva.

Prav čudno vlogo so igrale nemške državne oblasti v slučaju atentatorja v. Aivenslebena, ki je sodeloval pri napadu na dr. Steindla in je pripravil po lastnem priznanju napad na življenje ministra Feya. Preiskava je dognala, da je državna policijska direkcija v Münchnu izdala sumljivemu in predkaznovanemu mladeniču uradni potni list na izmišljeno ime, vendar pa z njegovo avtentično sliko in da ga je za večkratno potovanje celo oprostila obmejne novalne takse 1000 mark. Taka podpora

HITLER UTRJUJE DIKTATURO

Popolna izločitev Rajhstaga od zakonodaje — Vse zakone bo izdal odslej Hitler sam — Tudi Hindenburg nima več besede

Berlin, 1. avgusta. d. Sklenitev konkordata in narodnosocialistična akcija proti Avstriji ter zunanje politični dogodki zadnje dobe, ki so bili v ospredju zanimanja javnosti, so potisnili notranje politične dogodke v Nemčiji dokaj v ozadje. V zadnji dobi ni bilo nič slišati o kakih novih akcijah Hitlerjevega režima na polju nadaljnega izvajanja hitlerjevskega državnega programa. Zato je vsa javnost tem bolj iznenadila najnovejša zasilna uredba, ki je bila objavljena sinoči in ki pomeni dalekosežno izpremembo v nemški zakonodaji ter predstavlja obenem tudi važno izpremembo za enkrat vsaj formalno še vedno veljavne weimarske ustave. V političnih krogih vidijo v tem pričetek že svoječasno napovedane ustavne revizije, ki pa jo hoče Hitler očitno izvesti le postopoma in na tak način, da ne bo povzročil razburjenja in ne škodoval zunanje politični interesom Nemčije. Očitno stremi Hitler za tem, da kar najbolj učvrsti svojo diktaturo ter se osvobodi vseh ostalih odločilnih činiteljev, kakor jih predvideva weimarska ustava. O parlamentu že itak ne more biti več govora, ker predstavlja narodnosocialistični Reichstag, rešen vsake šne opozicije, zgolj še narodno socialistično formacijo, ki naj pač od časa do časa povelja uspehe Hitlerjevega režima. Z najnovejšim odlokom je Hitler dobil tudi absolutno oblast v pogledu zakonodaje in je tako postal docela neodvisen tudi od samega predsednika nemške republike.

Nova zasilna uredba predstavlja, kakor piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«, eno najvažnejših načelnih izprememb v strukturi nemške zakonodaje in prihaja kot posledica narodnosocialistične revolucije. V smislu te uredbe zakonov ne bo več odobral Reichstag kot zakonodajno telo, marveč vlada sama. Zato se bo tudi uvodni stavek zakonov temu primerno izpremenil in se bo odslej glasil: »Državna vlada je sklenila naslednji zakon«.

Enako važna je določba, da stopi vsak zakon v veljavo že istega dne, ko se službeno objavi, dočim je veljal dosedaj najmanj rok 14 dni. Tudi pri sklepanju pogodb z drugimi državami je Reichstag docela izločen. Zato se tudi zakonski predlogi, mednarodne pogodbe itd. ne bodo več predlagali Reichstagu v odobritev, marveč jih bodo resorni ministri predlagali ministru svetu o odnosno državnemu kancelarju Hitlerju, ki s svojim pristankom in podpisom vsak zakon končno veljavno odobri. Samo za zakone, ki so združeni s finančnimi vprašanji, bo potreben pristonek finančnega ministra, ki bo obenem predstavljal glavno kontrolo.

Cenzura tudi za ministrske izjave

Ker se je često dogajalo, da so posamezni ministri s svojimi izjavami povzročali razne nevedne dogodke in škodovali glavnim ciljem režima, je Hitler sedaj tudi nim naložil nekako cenzuro. Nobeden minister ne sme dati kake izjave, članka, ali kakršnihkoli podatkov novinarjem, na kakem zboru ali pa po radiju, ne da bi bili poprej cenzurirani v tiskovnem oddelku kancelarije pisarne. Ministri bodo smeli odslej občeštevati z javnostjo samo preko tega tiskovnega oddelka.

Nasprotniki režima bodo izgubili nemško državljanstvo

Berlin, 1. avgusta. d. Vlada je izdala izvršilno uredbu k zakonu o odvzemanju nemškega državljanstva. Po tej uredbi se lahko vsakemu nemškemu državljanu odvzame državljanstvo, če bi se izkazalo, da ni koristno in priporočljivo, ali neskladno s narodno - socialističnimi načeli. Predvsem se morajo upoštevati rasni, državni in kulturni momenti. Uredba izrecno določa, da

političnega zločinca s strani državnih uradov težko obremenjuje nemško državo pred vsem svetom.

Najbolj pa razburja v zadnjem času avstrijsko vlado in prebivalstvo propaganda, ki jo vrši nemško letalstvo. Dan za dnevom krožijo nemška letala nad avstrijskim teritorijem, ne samo v obmejnem pasu salzburškem in tirolskem, dospela so že na Gornjeavstrijsko in pričakujejo jih celo na Dunaju. Iz letal trošijo hitlerjevci velike množice protidržavnih letakov, ki pozivajo na upor proti vladi in hujskajo prebivalstvo, da ustavi plačevanje davkov in da dviga svoje vloge iz denarnih zavodov. Avstrijski protesti v Berlinu ne zaležejo ničesar in Nemčija ne kaže volje, ponehati s svojim ilegalnim in nevarnim podpiranjem revolucionarnega pokreta.

Nemško kršenje mednarodnega prava je vzbudilo vihar ogorčenja v Evropi. Ves svet ve, kako ostro nastopajo nemške državne oblasti proti vsakemu najmanjšemu odporu proti domačemu režimu; tisoči in tisoči se pokorijo v koncentracijskih taborih za malenkostne izraze nezadovoljstva, za besede, ki morda niso bile niti resno mišljene. Ječe so prenapolnjene s političnimi osumlenci in tudi smrtna kazen je za protivnike vladajočega sistema vedno manjša redkost. Le Göring mobilizira krvnika celo za tihočastno prepovedanih časopisov in tiskovino. Zunaj svojih mej pa ista Nemčija, ki tako neizprosno čuva nedotakljivost

se mora odvzeti državljanstvo vsem vzhodnim židom, razen onim, ki so se za časa svetovne vojne borili na nemški strani, ali ei pridobili kake druge velike zasluge. Načeloma pa se mora odvzeti državljanstvo vsem onim židom, ki so si ga pridobili po 9. novembru 1918. Vzrok odvzeta državljanstva se v nobenem odloku ne bo navedel in je vsak priziv zoper tak odlok nedopusten. Prav tako določa uredba, da se mora odvzeti državljanstvo vsem onim, ki so se pregrešili zoper interese države, zlasti pa onim, ki v inozemstvu podpirajo Nemčiji neprijazno propagando ali omalovažujejo narodno - socialistični režim. Zatrjuje se, da bo v kratkem izšel sumaričen odlok, s katerim bo odvzeto državljanstvo vsem, ki so se po nastopu Hitlerjevega režima »pregrešili« zoper »tretje carstvo« in pobegnili v inozemstvo. Izgleda torej, da se bo v kratkem število takozvanih »državljanov Društva narodov« na ta način izredno pomnožilo.

Iz Rima še vedno podpihujejo Madžare

Francoske informacije o razgovorih med Gömbösem in Mussolinijem — Madžarsko zunanjo politiko bodo v bodoče dirigirali iz Rima

Pariz, 1. avgusta d. Razgovori in pogajanja, ki sta jih imela minuli teden v Rimu Mussolini in madžarski ministri predsednik Gömbös, so še vedno predmet živahnih komentarjev in vestranskega zanimanja mednarodne politične javnosti. Čeprav je znano, da obstajajo med Italijo in Madžarsko, ki je bila doslej poleg Bolgarske edini stebel italijanskih načrtov v Srednji Evropi, že od 1. 1918. dalje tesni in prijateljski stiki, se vendar domneva, da so imeli rimski razgovori v prvi vrsti za cilj še vedno večjo poglobitev teh odnosov. Kakor se da sklepati iz pisave italijanske tiskarje, je na rimskem sestanku bil dogovorjen poseben posvetovalni pakt med Madžarsko in Italijo, po katerem se bosta Italija in Madžarska sporazumeli glede skupnega poskovanja v vseh mednarodnih zadevah, zlasti pa v vseh onih, ki se tičejo neposredno ene ali druge izmed obeh navedenih držav. Italijanski listi nič ne prikrivajo, da se bo v bodoče madžarska zunanja politika vodila v Rimu, tako da bo prav za prav Rim odločeval o zunanje politični orientaciji Madžarov.

Madžarskim krogom je ta konstatacija italijanske tiskarje precej neugodna in jo skušajo omiliti s poljsnimi, češ da gre zgolj za one skupne cilje, ki jih more Madžarska uspešneje zaščiti ali doseči s čim tesnejšim sodelovanjem z veselilami, zlasti pa z Italijo, ki je vedno kazala do Madžarske največje simpatije. Tudi skušajo dokazati, da se ta dogovor ne nanaša zgolj na Italijo, marveč da so se vršili razgovori z Mussolinijem prav za prav kot iniciatorjem in predstavnikom pakta štirih veselil. Zato da v stvari ne gre za zunanje politično odvisnost Madžarske od Italije, marveč v glavnem za deklaracijo Madžarske v smislu miroljubne politike veselil.

Ne glede na ta oficijozna madžarska zadrževanja kažejo razne druge izjave in komentarji, tako na italijanski, kakor na madžarski strani, da je ta akcija, ki jo je pokrenil Rim, zamišljena v mnogo širšem smislu in naj po stranpotih dovede do glavnega cilja, to je do uresničenja revizionističnih težnj, v čemer vidijo v Rimu slej ko prej še vedno uspešno sredstvo za oslajenje Francije in Male antante. »Paris Soir«, ki ima zelo dobre informacije iz diplomatskih krogov, poudarja, da se je Mussolini znova obvezal z vsemi močmi

svoje strankarske diktature, prezira najprimitivnejše temelje mednarodnega prava in podpira krvavi upor proti zakoniti predstavniki državne oblasti. Moralni nivo te dvoilčne politike je predmet splošnega obsojanja.

V Parizu in Londonu se z rastočim podudarkom pojavlja zahteva, da izpogodi Društvo narodov odločno besedo. Kakor zatrjujejo informirane vesti, se pripravljata Francija in Anglija na diplomatsko akcijo v Berlinu. Splošno se poudarja, da ne gre več za zadevo, ki se tiče samo Avstrije in Nemčije, da je namreč po samovoljnosti slednje prizadeta vsa Evropa in da morajo zapadne vesleje stopiti iz rezerve, akoravno Avstrija še ni storila nobenega koraka, da se postavi pod mednarodno varstvo.

Vse kaže, da bo morala nemška država dati odgovor za nezakonitost in krivice, ki jih je vzela na svojo vest v interesu vladajoče politične stranke. Strankarsko državni dualizem bo pa tudi neizbežno rodil neugodne posledice za ugled države in zaupanje inozemstva napram nji. Dvojno lice nove Nemčije bo še bolj podčrtilo njeno politično izolacijo in poslabšalo njeno mednarodno pozicijo. »Anschluss« je danes po nemški krivdi v Avstriji sami izgubili poprejšnjo popularnost, ostale države pa izgubljajo še zadnje ostanke zaupanja v državo, ki z vso svojo avtoriteto izjaja in krije enostransko partijsko politiko.

Toda njihovega denarja se ne branijo...

Berlin, 1. avgusta. d. Dočim hitlerjevski režim neusmiljeno preganja vse, kar ne prilega na kljukasti križ, je državni gospodarski minister prišel do spoznanja, da bi moglo to početje povzročiti Nemčiji še večjo gospodarsko škodo, kakor jo je že, ker bi se moglo zgoditi, da bi inozemski kapital pobegnil iz države. Treba je namreč upoštevati, da je v Nemčiji kljub hitlerjevski nacionalizaciji še vedno za nad 20 milijard inozemskega kapitala, ki je nemškemu gospodarstvu neobhodno potreben. Zaradi tega je gospodarski minister s posebno okrožnico pozval vse državne urade in ustanove, naj pri oddaji javnih del upoštevajo inozemski kapital kot enakopraven, da ne bi prišlo v inozemstvu do protukrepov, ker ima Nemčija na drugi strani največji interes na tem, da se more tudi nemški kapital v inozemstvu neovirano udeleževati

Centrum v likvidaciji

Berlin, 1. avgusta. Sklenitev konkordata med Nemčijo in Vatikanom je spravila milo drugih neprijetnosti za bivše nemške katoliške politične stranke in skrajno mučen položaj parlamentarne frakcije katoliškega centra. Kakor znano, zabranjuje konkordat vsako politično strankarsko udeleževanje duhovnikov. Kljub čiščenju, ki je bilo izvršeno v centru z izločitvijo duhovščine, da bi se na ta način rešila politična organizacija, je ostalo med poslanci še veliko število duhovnikov. Med centrom in narodnimi socialisti se vrše sedaj pogajanja za prestop centumskih poslancev v narodno socialistično stranko, toda narodni socialisti se branijo sprejeti duhovnike, sklicujoč se pri tem na konkordat. Zaradi tega velikemu številu centumskih poslancev ne bo preostalo nič drugega, kakor da se odreče svojim mandatom. Dosedanji potek pogajanj pa tudi kaže, da narodni socialisti niso voljni sprejeti v svoje vrste vse ostale centumške poslance in najbolj verjetno je, da se bo morala večina centumskih poslancev odločiti razen onih, ki so že pred razpustom centuma prešli v narodno socialistično stranko.

Odlotične o tem pa ni pričakovati pred začetkom septembra, ko se bo vršila odlotična konferenca z narodnimi socialisti.

ali revizionistični problem in ga spraviti pred DN. Francija in njeni zavezniki seveda nimajo vzroka za vznemirjenje, vendar pa bo morala biti francoska diplomacija budno na straži ter pazljivo spremljati načrte Rima.

Madžarski komentarji

Budimpešta, 1. avgusta. d. »Pesti Hirlap« komentira rimske razgovore in naglašja, da so docela ovrgli stališče, ki ga je nedavno zavzel češkoslovski zunanji minister dr. Beneš, ko je izjavil, da bi bilo zbližanje med Madžarsko in Avstrijo boj nevarno kakor pa svoječasno nameravana carska unija med Avstrijo in Nemčijo. Temu nasproti podčrta list izjavo bivšega francoskega poslanika v Rimu de Jovenela, ki pravi, da sedaj ni več nobene ovire za tesnejše sodelovanje podumavskih držav. Iz tega sklepa list, da Francija ne podpira več praške politike, ki se protivi vsaki grupaciji v Podunavju, ki ne bi bila pod vplivom Male antante.

Konec akademskih svoboščin v Avstriji

Napovedi policijskega ministra Feya — Poskusi demonstracij na univerzah bodo radikalno zatrti

Gradec, 1. avgusta. d. Minister za javno varnost major Fey je imel preteklo nedeljo v Feldbachu na nekem shodu daljši govor, v katerem je med drugim napovedal tudi ostre ukrepe vlade za ohranitev reda in miru na univerzah. Naglasil je, da bo vlada brezpogojno vzpostavila red in mir in skrbela za to, da se bo vršil pouk od najnižje ljudske šole pa do najvišje fakultete strogo v državnem in avstrijsko-nacionalnem duhu. Vlada se je postavila na načelo, da so univerze tu za to, da se dijak učne, ne pa, da se bavijo s politiko in povzročajo škodo in škodo s svojimi izgredi velike stroške. Zaradi tega bo vlada že to jesen ustanovila na vseh univerzah posebne straže z dalekosežnimi pooblastili, tako da bo mogoče vsak nered že v kaži zadušiti in odstraniti z univerz vse elemente, ki motijo in ovirajo redna predavanja in kršijo ugled in dostojanstvo teh najvišjih učnih zavodov. Dosedanje univerzitetne svoboščine se bodo znatno omejile, »ker pa današnja doba ne prenese več srednjeveških običajev in tudi sedanja mladina ne kaže dovolj razumevanja za izvršene naloge akademskega naraščala. Avstrija se ne bo prav nič plašila obkrovanja, če tudi bo prva zrušila starodavne akademske svoboščine.«

Podaljšanje znižanja uradniških prejemkov

Dunaj, 1. avgusta. V vladnih krogih zopet razpravljajo o potrebi novega znižanja uradniških plač. Vlada dr. Dollfusa je letos žrtvovala težke milijone za povzdigo tujskega prometa, želeč a tem obrezujevi hitlerjevsko bojkotno akcijo proti Avstriji. Zaradi tega se je pojavil v državnem proračunu velik primanjkljaj, ki ga bo treba sedaj na vsak način kriti. Akcija vlade ni imela pričakovane uspeha in zato je tudi izostal pričakovani večji dotok državnih dohodkov. Vest o zomelem znižanju uradniških prejemkov je izvala v krogih državnih namestencev veliko razburjenje. Listi objavljajo sedaj izjave ministrov, ki pojasnjujejo, da ne gre pri tem za novo znižanje uradniških prejemkov, marveč zgolj za podaljšanje začasnega odreženega znižanja, ki bi moralo trajati samo do konca septembra. Za enkrat bo veljavnost tega znižanja podaljšana do aprila 1934. Vlada upa, da ji bo do takrat uspelo uređiti državne finance tako, da bo morala to znižanje piliti.

Gospodarska pogajanja z Madžarsko

Budimpešta, 1. avg. AA. Razgovori med avstrijskim trgovskim ministrom in madžarsko vlado se nadaljujejo. Na dnevnem redu je zdaj vračanje zamenjave madžarskega žita za avstrijski les in vračanje znižanja tarif na avstrijskih železnica za

madžarski tranzit v Italijo. O tem izvozu žita bo govorila tudi v Rimu med madžarskim trgovskim ministrom, ki odpotuje jutri v Rim, in italijansko vlado. Kakor znano, so budimpeštanski razgovori za gospodarsko zbližanje med Avstrijo in Madžarsko docela v skladu z italijanskimi težnjami.

Ministri na Bledu

Bled, 1. avgusta. d. Davi so odpotovali po kratkem bivanju na Bledu, kjer so bili v avdijenci pri Nj. Vel. kralju, da mu poročajo o tekočih državnih poslih, ministrski predsednik dr. Milan Sršić, zunanji minister g. Jevtić in predsednik Jugoslovenske narodne stranke g. Nikola Uzunović. Ministrski predsednik je odpotoval v Sarajevo, od koder se v petek vrne v Beograd, zunanji minister g. Jevtić in g. Uzunović pa sta se vrnila v Beograd.

Beograd, 1. avgusta. d. Nocoj je odpotoval na Bled prosvetni minister g. dr. Radenko Stanković, da poroča Nj. Vel. kralju o tekočih zadevah. Spremlja ga bivši minister g. Svetislav Popović.

Slava gardne pohote

Beograd, 1. avgusta. p. Pešadijski polk kraljeve garde je danes praznoval svojo slavo. Nj. Vel. kralj je polku brzojavno čestital, polk pa je s svoje slave poslal svojem kralju na Bled vdanostno brzojavko. Pri slavi je kralja zastopal general Ječmenić. Razen njega se je slavnosti udeležilo še mnogo generalov z ministrom za vojsko in mornarico generalom Stojanovićem na čelu.

Iz železniške službe

Beograd, 1. avgusta p. Po odredbi prometnega ministra sta napredovala za eno položajno skupino uradnika pri železnici direkciji v Ljubljani Alojzij Babić v 9. in Metod Gregorc v 10. skupino.

Vročina v Ameriki

Newyork, 1. avgusta. AA. V Newyorku vlada tako strašna vročina, kakršne skoraj ne pomnijo. Termometer kaže v senci 101 stopinj Fahrenheita. Osem ljudi je zadela solnčarica in so ji podlegle, več sto jih je pa v bolnicah. Po drugi strani pa poročajo iz Texasa, da je tamkaj divjal silen ciklon, ki je opustošil vso pokrajino. Dva človeka je ubilo, okoli štirideset se jih je pa pobilo.

Newyork, 1. avgusta. g. Strahoviti vročinski val na vzhodu Zedinjenih držav zahteva vsak dan nove smrtno žrtve. Dosedaj javljajo 0.50 žrtvah vročine. V Newyorku samem je umrlo 15 oseb. Vročina je v nekaterih krajih dosegla 40 stopinj v senci. Vsa kopališča so ves dan polna Tisoče in tisoče ljudi ostaja tudi ponoči na prostem, ker se vročina v mestih nezmožna. Več tisoč ljudi je moralo zaradi obolaj oditi v bolnice.

Nova pota francoskega socializma

Socialisti odpadajo od marksizma — Nov pokret, soroden hitlerjevstvu — Zahteva po državnem socializmu — Blum je še nepopustljiv

Pariz, 30. julija. Francoski socialistični disidenti, ki sta jih obsodila kongres v Avignonu in Parizu, prehajajo iz obrambe v napad. Iz pešice obtožencev, ki so pred dobrim mesecem stali pred kongresom kakor grešniki pred svojimi sodniki, se razvija močan pokret, ki je že sedaj pognal globoke korone v francoski politični javnosti. Predvsem zaradi tega, ker socialistična vera po silnih neuspehih, ki jih je socializem doživel drugod po svetu, danes tudi v Franciji hira. Poraz socializma v sosedni Nemčiji je tudi tukaj zapustil svoje sledove. Ključ socializma danes ne najde več odmeva pri mladini, pomoči od druge internacionale ni več, ker je ta s Hitlerjevo zmago umrla, prevara razrednega boja, ki hoče organizirati del naroda izven narodne zajednice, postaja spricho vedno bolj prodirajoče zavesti, da mora danes vsak narod v prvi vrsti iskati pri sebi samem pomoči in zaščiti, vedno bolj očitna in poziv k razrednemu boju naravnost nesmiseln. Na drugi strani se je pa zopet izkazalo, da tudi liberalna država predvojne dobe ne odgovarja več potrebam moderne države, kar je vedno bolj čutili najmanj čvrste državne oblasti, ki bi imela pravico tudi moč posegati in reševati zmotne probleme današnjega gospodarskega in socialnega življenja.

Zaradi tega zapuščajo vedno večje številke francoskih socialistov marksistični nauk, ker ga smatrajo za brezplodnega, in se trudijo, da bi našli novo, današnjim potrebam bolj odgovarjajočo vero. Politika tega novega pokreta je za enkrat sicer še nejasna in meglena, vendar se je pa že v tem kratkem času dovolj razmahnil, da bo kmalu predstavljal močno silo v francoskem javnem življenju. V svoje vrste poziva tudi druge politične privržence in ne samo socialiste: številni njegovih pripadnikov stalno raste. Bilo bi napačno gledati na pokret kakor na neko kopijo nemškega nacionalnega socializma, ki bi se po svoji zmagi v Nemčiji presadil sedaj še v Francijo. Tudi njegovi voditelji na francoskem odločno zanikajo, da bi novi pokret imel katerikoli skupno točko z hitlerjevstvom v Nemčiji. Gotovo je pa, da imata oba eden in isti izvor in stremeljenji najbližji slojev po novi obliki vladavine. Te nove težnje se seveda kažejo v vsaki državi po svoje, kakor pač odgovarjajo socialnim, političnim ter čustvenim in miselnim posebnostim posameznega naroda. Gesla novega pokreta se glase: red, avtoriteta, narod in delo. Torej zahteve, ki so skoraj bodesedno vzete iz hitlerjevskega besednjaka. Toda novega političnega pokreta v Franciji ne navdaja duh rasnega sovražstva kakor hitlerjevstvo in tudi ni naperjen proti demokraciji. On naj bi bil »demokratski socializem«.

Začetnik in glasnik pokreta je Marguet, župan mesta Bordeaux in za sedaj še socialističen poslanec. On je tudi tisti v francoskem parlamentu orisal svoje smerice. »V svojih vrstah bomo zgrnili vse one množice, ki tavajo okrog brez voditelja, in vso ono mladino, ki ne ve, kam. Toda povsod se danes dela le na nacionalni osnovi. Narodi se zatekajo sami k sebi. Na jasnem smo si, da je najprej treba urediti lastno hišo, preden pričnemo graditi mednarodni socializem.«

Pod ureditvijo lastne hiše razumevajo voditelji novega pokreta, da mora država svoje zahteve vsiliti tudi veleindustriji in velefinanci. Pokret tudi zanika, da bi bil protiparlamentaren, vendar pravi, da sedanji parlamentarni sistem ni več sposoben reševati obsežnih in zamotanih gospodarskih problemov, ko imajo države dnevno posla s kontingenti, kvotami in sličnimi posli, ki nujno rabijo državno nadzorstvo. Dalje zahteva novi program znižanje delovnega časa, določitev minimalne mezd in dvig kupne moči širokih slojev. Vse to so zahteve, ki so značilne slične onim predsednika Roosevelta na drugi strani Atlantika. Tudi ta se poziva na demokracijo samodisciplino, katere potreba se danes čuti po vsem svetu.

Odpor teh narodnih ali demokratskih socialistov proti službenemu socializmu je zanesel veliko zmedo v vrste francoske socialne demokracije. Celo na levi se sedaj pojavlja nezadovoljstvo s predsednikom Blumom, čigar nepopustljivost je v prvi vrsti kriva sedanje krize v stranki. On se je vedno držal neupogljivo ortodoksnih marksističnih načel in ni nikdar popustil niti za las. Še na zadnjem kongresu se mu je posrečilo s tem brezkompromisnim stališčem zmagati z veliko večino nad disidenti. Danes pa uvidevajo tudi v njegovi najbližji okolici, da je taka politika škodljiva, ker vodi stranko, ki bi po svoji številni moči bila polklicana za vladno, v sterilno opozicijo. Rači spominjajo primer Brianda, ki je mogel uresničiti svoje načrte šele tedaj, ko je zapustil socialistične vrste. Danes večina socialističnih voditeljev tudi na levi že uvideva, da je boljše podpirati zmerno Daladierovo vladno kakor pa z njenim padcem pripraviti pot skrajni desnici. Vprašanje je le, če to kasno spoznanje danes še lahko reši socialistično stranko pred razpadom. Desidenti, ki so se do danes še priznavali k stranki, prijavljajo sedaj svoj izstop in napovedujejo proklamacijo, s katero bodo utemeljili svojo politiko. Od vsebine te proklamacije in pa odgovora, ki ga bo na njo dala službena socialistična stranka, je odvisen razvoj francoskega socializma v bližnji bodočnosti.

Politični pomen občinskih volitev v moravski in vardarski banovini

Opozicijske skupine so vložile komaj 5 odstotkov kandidatskih list in še to neenotno — Likvidacija nekdanje razdvojenosti na radikale in demokrate

Beograd, 1. avgusta. v. Prihodnje nedelje se bodo vršile v moravski in vardarski banovini občinske volitve. Rok za vlaganje kandidatskih list je te dni potekel. Poskusi organizirati pri volitvah obširnejši in sistematičnejši nastop opozicije, so se popolnoma ponesrečili. V moravski banovini pripada od vseh vloženih kandidatskih list za občinske odbore tamošnjih občin samo šestdeset odstotkov raznim opozicijskim skupinam, ki pa niso med seboj skoro nič povezane, v vardarski banovini pa ni niti 5 odstotkov opozicijskih list.

Disciplina v vrstah jugoslovanske nacionalne stranke je zelo dobra in tudi tam, kjer so organizacije stranke do-

pustile dvojne kandidatske liste, se je to zgodilo le iz posebno važnih lokalnih ozirov. Interes za občinske volitve je med narodom v obeh banovinah naravnost ogrožen. Udeležba pri volitvah bo po vseh predvidevanjih zelo velika. Občinske volitve imajo zlasti dalekosežen političen pomen v moravski banovini, kjer bodo, kakor se kaže, definitivno likvidirale nekdanjo razdvojenost na bivše radikale in demokrate. Te volitve bodo dokazale notranjo solidarnost Jugoslov. nacionalne stranke v centru srbskega dela našega naroda, kar bo za nadaljnji razvoj političnih prilik v vsej državi najdalekosežnejšega pomena.

Odškodnina za posestva madžarskih državljanov

Beograd, 1. avgusta. p. S pariškim Simpon-ekspresom sta prispela dvi v Beograd francoski opolnomočeni minister in delegat v upravi agrarnega fonda (tako-zvani fond B) Ethien de Selveur in drugi delegat Jeauton. Na postaji ju je sprejela delegacija naše vlade s predsednikom kassacijskega sodišča dr. Subotićem na čelu. Ze danes se je vršila prva konferenca glede vprašanja o odškodninah, ki naj jih prejmejo madžarski državljanji, katerih posest je zapadla določbam agrarne reforme. Konferenco je vodil pomočnik zunanjega ministra g. Mončilo Jurišić. Posvetovanja se bodo ta teden nadaljevala.

Novinarjem je g. Ethien de Selveur izjavil, da ga je privedla pot v Beograd, da se končno sestavi definitivne pravilnik za postopanje glede mednarodnih agrarnih pravn, tako da bo mogoče pred mešani in arbitražni sodišči urediti agrarne spore s konkretnimi rezultati. Agrarni fond ima idealno misijo, da ublaži bremena državn. ki so po mirovnih pogodbah dolžne plačati odškodnino madžarskim državljanom, katerih imetje je bilo po določbah agrarnih reform razlašeno. Pri tem pridejo v goštev Jugoslavija, Českoslovaška in Rumunija. G. De Selveur je izrazil nado, da bo mogoče doseči tozadevni sporazum.

Samomor Slovenke v Zagrebu
Zagreb, 1. avgusta. e. V pretekli noči je izvršila samomor 43letna Antonija Težakova iz Pulja, pristojna v Črnomelu. Neki sel ji je davi prinesel pismo, a jo je našel že mrtvo. Sodna komisija je mogla dognati le njeno smrt. Njeno truplo bo obducirano, da se doženejo vzroki smrti. Zena je živela v zadnjem času v veliki bedi. Pred kratkim se je ločila od svojega moža.

Kongres mednarodne sindikalne zveze

Bruselj, 1. avgusta. AA. Danes se je nadaljevalo zasedanje kongresa mednarodne sindikalne zveze. Tajnik zveze Schevenels je otvoril debato s poročilom o boju zoper vojno in lažjem. Pri tej priliki je poudaril prizadevanja zveze za razorožitev in kritiko načina dela na ženevski konferenci. Pripomnil je pa, da bi vzlic t-rvu imela splošna in demonstrativna stavka za propagiranje razoroževanja, kakor bi nekateri želeli, v današnjih razmerah katastrofalen učinek.

Na popoldanskem zasedanju kongresa mednarodne sindikalne zveze je holandski delegat izrazil začudenje, da je mednarodna sindikalna zveza z molkom sprejela odgovoditev razorožitvene konference. Glede pomena splošne stavke v današnji dobi diplomatske napetosti je pa govornik zelo skeptičen.

Francoski delegat Jouhaux je v svojem govoru dejal, da je iskati vzroka za to, da razorožitvena konferenca ni izpolnila nadv. tem, da so se narodi pokazali nemočne v svoji volji za razorožitev. Govornik misli, da sta za zdaj najvažnejši vprašanja zasebno izdelovanje orožja in nadzorstva nad oboroževanjem.

Schevenels je v svojem govoru posvetil pozornost dogodkom v Nemčiji in se zavezal za energično in nepopustljivo akcijo proti fašizmu v vseh državah. Ljuba od fašistične ali komunistične diktature, je dejal, nam je že meščanska diktatura. Če se bo pokazala potreba, bomo pa tudi znali postaviti silo proti sili.

Požar na ladji

Perpignan, 1. avgusta. AA. Ponoči je začelo goreti na carinski ladji »Portuse«, ki se je takrat nahajala v bližini Cerbera. Cariniki so se rešili, ladja pa se je potopila.

Borba proti kartelom papirja in kuvert

Tiskarnarji in tiskarsko delavstvo kraljevine Jugoslavije — katero je od vseh gospodar. panog najbolj prizadeto z današnjo gospodarsko depresijo, kar je najbolj razvidno iz dejstva, da je v naši stroki najvišji procent brezposelnosti (preko 50%) od katerih je velika večina brez posla že nad dve leti, dočim je ogromno število tiskarn upropačenih in brez vsakega posla — smatrajo, da je prišel čas, da povedo javnosti, kakere mere je treba podvzeti, da se odpomore tem nezaželenim razmeram in da se vsaj do gotove mere izenačijo razmere tiskarstva z razmerami ostalih strok v državi.

Poleg normalnih posledic gospodarske depresije, ki ni specialen pojav samo kraljevine Jugoslavije, ampak je obče svetoven, se konsekvntno upropašča tiskarstvo naše kraljevine še s sledečimi pojavi:

a) Z monopoliziranim diktatom oen papirja od strani kartela tovarn papirja, ki je omogočeno s pretirano in neupravičeno zaščito carino. S tem se podražuje in onemogoča konzum in ker je tiskarstvo nujna in neobhodna potreba kulture, dobiva to monopolizirano stanje izdelovalcev papirja antikulturen značaj, ki obče onemogoča delavnost in napredek tiskarske obrti v naši državi.

b) Tovarne kuvert, ki istotako uživa pretirano carinsko zaščito, so stvo-

rile nedavno istotako svoj kartel in so povišale 1. junija cene kuvert od 30 do 80%, dasi povišanje na noben način ni opravičljivo.

Razumljivo je, da zvišanja cen po izdelovalcih papirja in kuvert predstavljajo prekomerno izkoriščanje carinske zaščite in prinašajo škodo vsemu gospodarstvu in državnemu budžetu, ker je država največji konzument kuvert in papirja. V interesu narodnega gospodarstva in celokupnega tiskarstva ter tiskarskega delavstva je nujno potrebno, da se izdajo odločbe, ki bi to izkoriščanje vsaj ublažile, če že ne popolnoma ukinile, kar bi brez dvoma mnogo pripomoglo h kulturnemu razvoju našega naroda, saj bi se narodni kulturi pocenil tisk. Obenem z znižanjem carinskih postavk bi dobila naša državna trgovska politika ugodne kompenzacijske postavke pri sklepanju trgovinskih pogodb.

Tiskarnarji in tiskarsko delavstvo je predložilo ministrskemu predsedništvu in ostalim pristojnim oblastim izčrpno spomenico ter v interesu narodne kulture upravičeno pričakuje, da celotna akcija ne bo brezuspešna.

Tiskarnarji in tiskarsko delavstvo kraljevine Jugoslavije.

Obradović, Hrovatin.

Još, Regel.

Madžarska štiti in podpira zločince

Razkritja in ugotovitve povodom atentata v Koprivnici — Zločinski atentatorji uživajo vso podporo madžarskih oblasti

Zagreb, 1. avgusta.

Nedeljski atentat v Koprivnici, ki je zahteval za žrtve smrt vestnega policijskega nameščena, dokazuje, da se z madžarskega ozemlja še vedno pripravljajo in organizirajo atentati na naš teritorij. Najstrožje je treba obsoditi postopanje madžarskih oblasti, ki ne samo tolerirajo bivanje zločinskih atentatorjev na svojem ozemlju, temveč jim tudi nudijo pomoč, brez katere se taka dela ne bi mogla izvesti. Znano je, da v Madžarski še vedno deluje znani renegat Perčec kot delegat zloglasnega Gustava Pavelića. Perčec je določen, da organizira zločinske akcije iz Madžarske in da vztrži zveze z ostalimi sovražniki naše države. Dobro je znan kraj Janka Puzšta, kjer se zbirajo vsi zločinski tipi, ki se med seboj spoznavajo in pripravljajo za izvršenje zločinskih poslov. Mnogi znaki in dejstva dokazujejo, da se vzdol naše meje na madžarskem ozemlju tudi drugod nahajajo zločinski ljudje, ki dobijo nalog, da prekoračijo našo mejo ali pa da prenesejo preko meje sredstva, s katerimi bi se izvršili atentati na našem teritoriju.

Neprestano toleriranje in pomaganje teh zločinskih tipov od strani madžarskih oblasti, pa predstavlja flagrantno kršitev neoprimljivih obvez, dobrega in lojalnega sosedstva. Ta dejstva so tako dobro znana in tako jasna, da se madžarske oblasti nikakor ne morejo izgovarjati s tem, da za vse to ne vedo in da se vsi ti zločini vršijo brez njihovega znanja in brez njihove pomoči. Zato so madžarske oblasti za vse to odgovorne. Naša javnost pričakuje in zahteva od njih, da store vse potrebno, da se napravi konec tem zločinskim akcijam. Zadnji primer v Koprivnici je tem težji, ker so pri eksploziji postali žrtve državni nameščenci ter je zaradi tega odgovornost madžarskih oblasti še vidnejša in še večja.

Madžarske oblasti že več let nudijo pomoč prav običajnim zločincem. Meseca aprila 1932. so na ta način štilile Mijo Sletkovića in Ignacija Dimitrovića. Prvi je bil od naših sodišč in contumaciam obsojen na smrt, ker je bilo dokazano, da je bil član terorističnega društva in da je med drugim tudi položil peklenjski stroj na postaji Strizivojna-Vrpolje v žepu aprila 1930. Ignac Dimitrović je bil in contumaciam obsojen na 15 let težke ječe, ker je bilo sodno dokazano, da je meseca junija 1930. pomagal teroristom pri prenašanju eksplozivnih snovi in drugega materiala za atentate v našo državo. Zločini teh dveh banditov in njihovih pomagačev so bili naperjeni proti vladi in so zahtevali žrtve med potniki, nedolžnimi ljudmi, ženskami in otroki. Čeprav je bilo to zelo dobro znano madžarskim oblastem, so vendar tolerirale bivanje teh zločincev na svojem ozemlju. V teh okoliščinah se ne smemo čuditi, da so še dalje pripravljali in izvajali atentate, katerih žrtve so postali tudi naši državljani.

V drugi polovici meseca avgusta 1932 je ilegalno prekoračil našo mejo neki Stefan Koprak. Od tej prilike je na progi med Osijekom in Vinkovci 15. avgusta položil v dva voza II. razreda po en peklenjski stroj. Eden od teh strojev je eksplodiral na postaji v Osijeku ter povzročil materialne škode za približno 50.000 Din. Drugi stroj so pravčasno našli. Drugič je Koprak 6. septembra 1932. z orožjem, bombami, revolverji in peklenjskim stroji iz Madžarske prešel našo mejo. V noči med 8. in 9. septembrom 1932 je med železniškima postajama Mikanovci in Ivankovo na progi Zagreb-Beograd položil peklenjski stroj, ki je poškodoval železniško progo v dolžini 60 metrov.

Znane so zelo zanimive podrobnosti, kako je Koprak deloval v sporazumu z madžarskimi oblastmi. Skliceval je razne sestanke in na njih pripovedoval svoje prijateljem, da bodo odšli v Budimpešto, kjer bodo dobili vojaško obleko in orožje. Ko bo pa potrebno, bodo odšli na »fronto«. Sporočili jim je tudi, da »želijo madžarski gospodje zedinjenje Hrvatstva z Madžarsko, kakor je to bilo prej.« Od vseh je zahteval, naj mu prišleže zvesto. Nekega Sigeana ki »je poslal čez mejo, so zaleli naši orožniki«.

Naši so pri njem več revolverjev, eno bombo, štiri zaboje municije, ročno bom-

bo z značko VMRO in več protidržavnih letakov. V nadaljnji preiskavi in pri sodni razpravi je bilo ugotovljeno, da je Koprak meseca septembra 1932 postal v Martinovcih na Madžarskem član in istočasno organizator zarokniške zveze »Državljanska vojnica«, ki ima svoj sedež na Madžarskem in ki ima za cilj, da dela za združitev Hrvatstva z Madžarsko. Njegova naloge je bila, da zbira člane, ki bi se vtilotapili v našo državo, da izvršijo razne zločine. Zaradi vseh teh in drugih zločinov je bil Stefan Koprak obsojen 3. maja 1933 pred državnim sodiščem v Beogradu in contumaciam na smrt na vešalih.

Preiskava o atentatu v Koprivnici je prinesla nove dokaze za sodelovanje madžarskih oblasti pri izvrševanju atentatov na našem ozemlju. Peklenjski stroj je bil bolgarskega izvora, kar kaže, da madžarske oblasti v svojem podpiranju zločincev proti naši državi niso osamljene, temveč, da sodelujejo sporazumno z makedonskimi štenci. Vsa ta akcija dobiva s tem značaj sistematične akcije proti naši državi, ki krši vse norme mednarodnega prava, vse obzire na človečanstvo in ki s svojimi metodami ograža mir in red na mejah naše države.

Potovanje po Poljskem

Varšava, 1. julija. Iz prilično malega, a zgodovinskega mesta Krakowa z 200.000 prebivalci smo prišli v velenost, v državno metropolo Poljske, Warszawa z 1.400.000 prebivalci. Brzovlak, ki je mestoma drvel s hitrostjo 95 km na uro, nas je po 6-urni vožnji pripeljal semkaj od devetih zvečer. Na kolodvoru so nas sprejeli zastopniki »Lige«, akademске zveze za mednarodno zblizanje. Takoj po sprejemu smo se podali z električno cestno železnico proge št. 17 v akademski dom. Krasna stavba z 8 nadstropji. Poleg glavnega poslojpa je na vsaki strani še 4 nadstropna stavba. V vsakem nadstropju glavnega poslojpa je 100 sob, vsaka z dvema posteljama. Vse sobe imajo parketni pod, centralno kurjavo in prostor za umivanje s umivalnikom. V glavnem poslojpu, kjer smo tudi mi stanovali, so štiri dvigala, krasna velika čitalnica, v pritličju velika jedilnica, dalje trafika, specerijska trgovina, brivec, zdravnik, plavalni bazen, zunaj na vrtu igrišče za tenis. Vse je urejeno kakor malo mestce, kajti tu prebiva v času predavanja nad 2000 akademikov.

Drugi dan smo si ogledali predvsem mesto. S pomočjo zemljevida smo se kmalu orijentirali. Za vsak primer smo si zapislali številke tramvajev, ki vozijo mimo akademskega doma. Šele zdaj smo videli, kakšne dimenzije ima to mesto. Po krasnih dolgih cestah drve neprestano avtomobili in tramvajski vozovi v trideset različnih progah. Kljub velikanskemu prometu pa je število nesreč razmeroma majhno. Ob glavnih cestah se vrste krasne palače. Najvišja stavba v Varšavi je dograjena v jeseni. Varšavski nebotičnik. Glavna dela tega velikan, ki ima 18 nadstropij, so že dovršena. Višina nebotičnika znaša 64 metrov. Zanimivo je, da je glavno železno konstrukcije in prvih pet nadstropij v detajlu konstruiral Slovenec, docent za železne konstrukcije na Iovski politehnikhi g. ing. Poniz, ki nas je tudi peljal na vrh nebotičnika.

Zvečer je Varšava krasno razsvetljeno mesto. Zelo je tu udomačena svetlobna reklama. Skoro na vsaki hiši so veliki reklamni napisi v raznobarni svetlosti, neovne luči. Skozi vrhodni del mesta vala v 500 metrov široki strugi leno svoje valove slovenska Visla. Živahnje je ob njenem bregu. Kljub umazani vodi se tu kopije na stotine ljudi; v bližini brega plovejo mali plateni čolnčki, čisto v sredi pa vozi ponosno velika ladja na pogon z lopaticami. Hrup velenostne ploveča se neprestano brnenje letal, ki nam zlasti v jutranjih urah, ko bi tako radi še malo spali, ne da miru.

V Varšavi se je začela tudi tehnična stran naše ekskurzije. Seveda smo se najbolj zanimali za politehnično visoko šolo Veliko in lepo poslopje, pa vendar še prevažno za toliko študentov. Zato so takoj mislili na razširitev ter povečanje politehnične in že po preteku semestrlnih politične štude imela elektrotehnični in ke-

mični institut vsak svojo posebno krasno palačo. Največja zanimivost varšavske politehnične je njen aerodinamični institut. Veliki uspehi poljskih letalcev v zadnjem času so sad znanstvenega dela v tem zavodu. Za vsako tipu aeroplanov imajo tu majhne lesene modele, s pomočjo katerih raziskujejo vplive zračnih tokov na aeroplan ter tako vedno bolj izpopolnjujejo obliko letal. Poleg aerodinamičnega instituta smo si ogledali v Varšavi še štiri tovarne in radio postaje v Babicah. Vsa količaja večja industrijska podjetja v Varšavi so pod državno kontrolo. Treba je bilo zato dobiti za obisk vsake tovarne posebno dovoljenje notranjega ministrstva. In to nam je vzelo precej časa. Vse tovarne so poleg tega precej oddaljene iz mesta; vodnik, ki nam ga je predskrbela »Liga«, je prihajal zelo netočno, tako da nismo mogli ogledati si vse tovarne, kakor smo prvotno nameravali. Vendar smo že pri tako malem številu obzora uvideli, da je industrija naravnost izborna razvita. Poljska je na polju tehnike industrijsko popolnoma samostojna. Najlepa in največja tovarna je brezdvoma ona za radio- in telefonske aparate. Ogromna stavba, v kateri je zaposleno nad 1500 delavcev. Izdelujejo tu pred vsem telegrafске in telefonske aparate, dalje telefonske centrale, razne avtomate in radio-aparate; vse to za vojaške in civilne svrhe. Ker hočejo nekatere izdelke, oz. njih izdelavo obdržati v tajnosti, nam niso razkazali cele tovarne, ampak le nekatere oddelke. Delo v tovarni je lepo sistemizirano. Telefonski aparat, v začetku neznan kolesece ali vijak, prehaja iz rok v roke preko cele dvorane, in ko zapusti zadnjega delavca, imamo pred seboj že dovršen aparat. Čaka ga samo še preizkušnja, nakar pride v skladišče in odtod v širni svet. Ob priliki našega poseta so ravnno izdelovali telefonske aparate z jugoslovenskim grbom za našo državo.

Druga zanimiva tovarna PTE (Panstwo Towarzystwo Elektryczne) izdeluje elektromotore in transformatorje. Majhna, a praktično urejena tovarna, kjer se izdelajo vsi potrebni deli za električni stroj. »Eraz« izdeluje kompletan material za razsvetljavo vagonov in aeroplanov. Poljske državne železnice naročajo vse material pri tej firmi. Zanimiv je bil poset tovarne akumulatorjev »Tudor«, kjer se nahaja tudi tovarna gumijastih izdelkov.

Telegrafska radio postaja v Babicah je ameriškega tipa. Zgrajena je bila 1924. in deluje na valovni dolžini 18.000 km. Velikanska antena sestavljena iz 12 žic, je napeta na 10 stolpih iz železne konstrukcije v višini 125 m. Poleg dolgovalovne postaje obratuje tu tudi majhna oddajna postaja na kratkih valovih, ki je v primeri z velikostjo dolgovalovne postaje pravi pritlikavec, ki pa glede sigurnosti obrata in dosežene razdalje prav nič ne zaostaja za njo. Letos je dobila Varšava nov modern vodovod. Velikanski filtri ob Filtrvoti ulici čistijo vodo, katero potem s pomočjo tlačnih črpalk razdele po mestu. Slaba stran varšavske vode je le ta, da ni dovolj mrzla, kakor smo vajeni pri nas. Sedanji vodovod je projektiran tako, da bo zadostoval tudi za 6 milijonov ljudi.

V bližnji bodočnosti dobi Varšava tudi nov kolodvor. Sedanje tri kolodvore bo nadomestil nov, moderen podzemni kolodvor, ki bo stal v centru mesta, na mestu sedanjega glavnega. Proge bodo v oddaljenosti 5 km od mesta speljane v predoru pod zemljo in bodo v tem delu elektrificirane. Pozneje se bo elektrifikacija izvršila še do oddaljenosti 150 km iz Varšave.

Se nekaj glede jezika. Že po kratkem času, ki smo ga prebili na Poljskem, smo se tako privadili poljščine, da razumemo vsakega, ako govori počasi in razločno. To nam tudi izredno koristi, kajti Poljaki, kakor smo jih spoznali do sedaj, govorje le malo francoski ali nemški jezik. Res je čudno, da se Slovenci tako lahko privadijo tujemu jeziku. Že prvi dan našega potovanja po Poljskem smo čisto dobro razumeli poljščino, med tem ko Poljaki slovenskega niso mogli. Da se čim bolj vživimo v poljščino, smo že v začetku, v Krakovu, izrekli prošnjo, naj nam vse razlagajo v poljščini. Težava je bila le pri tehničnih izrazih in ob taki priliki smo se morali posluževati tudi nemščine.

Hitro je minilo 6 dni, ki so bili po novem programu določeni za Varšavo. Zvečer zapuščamo to čudovito, moderno mesto. Vlak nas potegne novemu cilju in novemu presenečenju nasproti: Poljsko pomorje — Gdynia. E. Petrić.

Gandhi zopet zaprt

London, 1. avgusta. d. Včeraj so v Ahmedabadu aretirali Gandhija v trenutku, ko se je nameraval v spremstvu svoje žene in večjega števila svojih pristašev podati na propagandno potovanje, da bi nahujkal indijsko prebivalstvo k novi nepokorščini zoper angleške oblasti. Vse aretirance so prepeljali v Puno, kjer je bilo Gandhiju sporočeno, da bo izpuščen na svobodo pod pogojem, da ne zapusti Pune in se odrče vsaki akciji, ki bi imela za cilj nov pokret proti Angliji. Če bo Gandhi to ponudbo odklonil, kar je zelo verjetno, bo v smislu obstoječih zakonov obsojen na dveletni zapor.

Poplave na Japonskem in Kitajskem

Tokio, 1. avgusta. g. V severni japonski provinci Hokaido je prišlo do velikih poplav. Nad 12.000 poslopjij je pod vodo in so skoraj vsa uničena. Po dosedanjih vesteh je okoli 200 oseb utonilo.

Peking, 1. avgusta. g. V državi Mandžukuo je prišlo do velikih poplav. Po sporočilu železniške uprave je bilo 6 železniških mostov porušeni, V veliki nevarnosti je tudi nekaj predorov. Železniški promet se vzdržuje le deloma. Zetev je večina uničena. Velikanska ozemlja so pod vodo. Mnogi kraji so popolnoma odrezani od zunanjega sveta.

Vremenska napoved

Zagrebiška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, ponekod prehodno oblačno. zmerno topla. — Situacija včerajšnjega dne: Nad večjim delom kontinenta prevladuje visoki pritisk, ki se je razširil od južno zapada proti vzhodu. Nad severnim delom Evrope je nastopila relativna barometriška depresija. Minimum nad Jadranom je skoraj docela izginil. Pritisk je padel samo v zapadnih krajih države in v srednji Hrvatski, drugod je v splošnem narasel.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Začasnno še pretežno hladno in deževno vreme, pozneje pa postopno izboljšanje.

Proti
zobnemu
kamu

SARGOV

KALODONT

Naši kraji in ljudje

Zadnja etapa Triglavanov na Koroškem

Po 13 dneh pešačenja in prepevanja med koroškimi rojaki so se zadovoljni vrnili

Maribor, 1. avgusta.

Svoje zadnje poročilo* moram popraviti v toliko, da se tam omenjeni poslednji pevski večer ni vršil v Brnici sami, temveč v bližnji vasi Zmotic. Tu ima domače izobraževalno društvo svojo dvorano z gledališkim odrom. Pričakovano se niso izjavili; na večer se je zbral k nastopu pevski zbor iz imenovanih dveh in drugih sosednjih krajev, ki bi tako po številu, kakor tudi po kakovosti delal čast vsakemu kraju v svobodni domovini. Steje namreč nad 45 članov! Večer je potekel zelo živahno med prepevanjem slovenskih narodnih in umetnih pesmi; še živahnejše je postalo, ko so se Triglavani pomešali med kmetske fante in se zapletli z njimi v neprijeten pomenek. Izrečenih je bilo tudi nekaj vzpodbudnih nagovorov.

Naslednji dan (v soboto, 22. julija) se je ekskurzija cepila: pevski oktet je odšel nazaj na Kostonje, kjer je po želji ondotnega g. župnika pel v nedeljo ob priliki cerkvene slovesnosti, ostali člani ekskurzije pa so nadaljevali pot po Zilski dolini. Čeprav je pomenil za pevce povratek na Kostonje precejšnjo žrtve, jim tega ni žal, ker so visoko ležeče Kostonje skoro povsem slovenske ter je bilo pri cerkveni slovesnosti zbranega mnogo naroda. — Zilska skupina pa se je odpravila z vlakom od Brnice do Čajne, nato je pešala po krasni dolini mimo St. Pavla in Sv. Stefanu do malo znanega Presekega jezera in dalje do Smohorja, ki naredi vtis popolnoma nemškega trga; tu je ekskurzija dosegla svojo najzaprtejšo točko. Se isti dan so člani nadaljevali pot skozi zavedno slovensko vas Brda, ki leži jugovzhodno, medaleč od Smohorja. Cilj tega dne je bila vas Moste, prebivališče nestorja koroških narodnih borcev, bivšega poslanca Grafenauerja. Njegov tihi dom leži precej skrito in samotno, nekoliko vzvišeno nad strugo bistrice Zile Triglavani so popularnega vodjo seveda obiskali in bili gostoljubno sprejeti pod njegov krov. V prijaznem razgovoru je sivolasi narodni voditelj razkladal Triglavanom razne zanimivosti iz koroškega političnega in narodnega življenja, ki ga pozna do potankosti kakor malokdo, ter jim z globoko ostroumnostjo tolmačil sedanje narodne razmere na Koroškem. Tega živga opisovanja polpretekle koroške zgodovine, prepletene s trpkimi reminiscencami, bi se človek ne naveličal nikoli. Ni čudno, da so Triglavani posedeli v tako prijetni družbi tja do trde noči.

Na deževno nedeljo (23. julija) se je ta skupina Triglavov poslovala od prijaznega Grafenauerjevega doma in korakala

dalje po dolini Zile do Zahomca, kjer je bil domemben sestanek s pevsko skupino s Kostonji. Pot je vodila skozi popolnoma slovenske vasi Melvice, Blače in trgu podobne Bistrice, ki meji na Zahomec. Po dogovoru sta se tu obe skupini Triglavov zopet združili. Pevski zbor je imel tukaj svoj poslednji nastop, in sicer deloma v tamkajšnji gostilni, deloma v hiši uglednega in zavednega posestnika. Nekaj pesmic je zbor zapel kar na vasi in je imel številne hvaležne poslušalce.

Naslednje jutro so pevci krenili z avtom do Rekarje vasi in se odpravili preko Podkorenskega sedla v domovino, ostali člani ekskurzije pa so jo ubrali peš iz Zahomca skozi Podkloster in številne manjše vasi do Bač ob Baškem jezeru, dalje do Loč in slednjič v bližnjo vasico Dobje, ki leži ob neznatnem Dobskem jezeru. Tu so prenočili. V Rožu so Triglavani imeli priliko prepričati se, da je to čisto slovenska pokrajina, ki je poleg Podjune najbolj narodno zavedna. Iz Dobja je Triglavane vodila pot drugi dan dalje mimo Sv. Petra, Sv. Jakoba, skozi Sveče in Bistrice v Podsinjo ves, kjer so prebili večer v družbi domačinov. Poslednji dan

ekskurzije so izletniki absolvirali pot iz Podsinje vesi skozi St. Janž in Borovlje do Dajčpetra, nakar so naslednje jutro pri Ljubelju prestopili državno mejo ter tako zaključili 13 dni trajajoče pešačenje po slovenski Koroški.

Okvir tega poročila ne dopušča, da bi se tu podrobneje bavil s pomenom tega obširnega skupinskega potovanja. Omeniti je pač, da so Triglavani zbrali na potu mnogo gradiva, ki ga nameravajo obdelati v prihodnjem zimskem semestru; številni fotografi (celih 8 izmed 19 udeležencev) so ujeli na plošče nebroj pokrajinskih in narodopisnih motivov. Pribiti pa je že tu, da so se Triglavani na licu mestu prepričali o potrebi pogostejšega obiskovanja koroških rojakov s strani Slovencev onstran Karavank (in seveda tudi onih vzhodnejše od Prevalj). To potrebo so dan na dan izražali zavedni domačini sami. V tem pogledu je trajalo več kakor desetletje skoroda popolno mrtvilo. Koroški Slovenci upajo, da bo odslej drugače, ko je led prebit! Naj ne bo zamolčana še okolnost, da avstrijske oblasti opisani ekskurziji niso delale niti malo ovir. Ljubljanskemu »Triglavu« je slednjič treba izreči priznanje za započeto akcijo, od katere slovenska javnost še mnogo pričakuje. Članom ekskurzije pa je nagrada itak njihova zavest, da potrošenega časa ne bi mogli lepše in plodonosneje izkoristiti! Dr. Š. M.

Avto je ubil delavca Stegenška

O nesreči blizu podvoza na Šmartinski cesti je policija uvedla strogo preiskavo

Ljubljana, 1. avgusta.

Na Šmartinski cesti se je v ponedeljek zvečer okrog 21.45 pripetila huda nesreča. Sodavičar g. Simon Kuncič s Sv. Petra ceste je bil napravil popoldne v družbi svoje žene, mehanika g. Ivana Kaplja in njegove soproge izlet z avtomobilom v Šent Jakob ob Savi. Tamkaj se je pomudil s svojo družbo in šoferjem Stefanom Grudnom nekaj ur pri svojem odjemalcu g. Pečnikarju, nakar se je družba zvečer vračala nazaj proti Ljubljani. Šofer je vozil po cesti zunaj Ljubljane v precej hitrem tempu. Ko pa je pripeljal dalje od Kolinske tovarne, kjer cesta poleg mitnice zavije pod železniški most, je brzino precej zmanjšal. Na ovinku je zavozil zaradi poute ceste precej na desno. Baš tu pa je prišel nasproti neznan moški, ki je prečkal cesto. Neznane se je pojavil pred vozom prav nenadno. Šofer ni mogel pravočasno zavreti. Suneč je odbil moškega po tleh. Šofer, preplašan, da se je pripetila nesreča, je kmalu nato ustavil vozilo. Na mestu se je takoj jela zbirati množica pasantov, ki so svetili ponesrečencu v obraz in

na grozo opazili, da ima prebito glavo in da so mu izstopili možgani.

Družba v avtomobilu je vsa zaprepaščena izstopila. Takoj nato so naložili ponesrečenca na avto in mehanik g. Ivan Kapelj je nemudno odpeljal proti bolnici. Vsaka pomoč pa je bila zaman. Ponesrečenec je že uro zatem umrl. Pri njem so našli samo listnico s 53 Din in pa odprto pismo, naslovljeno: »Draga familija Stegenškova«. Manjkali so vsaki drugi papirji, ki bi mogli dokazati pravo identiteto neznanca.

Policija je danes vse popoldne poizvedovala. Šele popoldne so ugotovili, da je ponesrečenec res Miha Stegenšek, delavec, star 31 let, doma iz Gladkonj pri Sevnici, stanoval pa je v Novih Jaršah 50. Ponesrečenca je spoznala v mrtvašnici gospodinja. Šoferju Stefanu Grudnu je bila že sinoči napovedana aretacija in je policija uvedla natančno preiskavo. Danes so bile zaslišane na policijski upravi številne priče, da se dokaže, ali je šofer vozil pravilno in je povzročilo nesrečo zgolj naključje, ali pa jo je zakrivila neprevidnost šoferja.

Rekordna sezona na Bledu

Letošnja sezona je prekosila vse dosedanje — Na Bledu je okrog 3000 gostov

Bled, 1. avgusta.

Nismo pričakovali, da bo letošnja blejska sezona kljub denarni krizi in raznim oviram prekosila lansko, a ne samo lansko, marveč sploh vse dosedanje, kar Bled obstoji. Sedaj je na Bledu okrog 3000 gostov, to je okrog 500 več, kakor lansko leto v istem času. Pa še vedno novi prihajajo. Večina hotelov in pensionov je že popolnoma zasedena, vendar pa je še na razpolago več stanovanj v privatnih hišah in vilah. — Bled je podoben mravljišču. Cestni promet je zelo narasel in orožniki na cestnih križiščih imajo mnogo opravka, da uravnavajo vse v najlepši red.

Neprestano švigajo mimo tebe avtomobili, motocikli in druga vozila, tako da se ti zdi, da se nahajaš pred ljubljansko glavno pošto. Še živahnejši pa je promet ob nedeljah, ko prihajajo na Bled razni izletniki iz bližnjih in daljnih krajev naše države. Tudi na jezerski gladini je vse živo

ter imajo čolnarji s prevažanjem gostov in izletnikov precej posla. Še hujske pa je vrvenje v kopališčih, kjer se ob lepem vremenu koplje dnevno do 2000 kopalcev. Naravnost gneča pa nastane zvečer po nekaterih blejskih cestah, ko se ozračje nad Bledom nekoliko ohladi. Zlasti šetališče kralja Aleksandra je polno šetalcev in šetalk v najelegantnejših toaletah. Parkhotel, Kazina, hotel in kavarna Toplice so zvečer bajno razsvetljeni in natlačeno polni gostov raznih narodnosti. Razne godbe, petje in radioaparati ti donijo na ušesa.

Letos je bilo dosedaj na Bledu že okrog 10.000 gostov. V primeri z drugimi narodnostmi je največ Čehoslovakov. Imamo že sedaj okrog 700 čehoslovških gostov več ko lani vse leto. Po številčnem vrstnem redu je pa seveda največ Jugoslovencov, tem slede Čehoslovaki, Avstrijci, Nemci, Maždžari in drugi.

V Kendovi Kazini in v hotelu Toplice

se prireajo dnevno koncerti in druge elite prireditve, katere gostje polnoštevilno posejajo. — 27. julija se je vršil v dvorani Zdraviliškega doma družabni večer JČ-lige. Pri prireditvi je sodeloval slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane, ki je žel mnogo priznanja. Tega družabnega večera se je udeležilo veliko število čehoslovških in jugoslovških gostov, med njimi tudi minister g. dr. Pavel Wellner, poslanik ČSR v Beogradu, dalje g. dr. Jan Webr, šef pisarne prezidenta Masaryka iz Prage, generalni konzul ČSR v Trstu g. Vojteh Krbec, divizijski general Dragoljub Uzun-Mirković in mnogo drugih odličnih gostov.

Več velikih prireditev, pa se bo vršilo v avgustu. Od 3. do 6. t. m. se bo vršil na Bledu mednarodni teniški turnir za prvenstvo Bleda. Sodelovali bodo najboljši igralci iz Češkoslovaške, Avstrije, Italije in naše države pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. Ta turnir organizira beograjski tenis-klub. — 5. in 6. avgusta bo na Bledu tudi prvi mednarodni table tenis turnir, katerega priredi SK Ilirija iz Ljubljane. — Največje zanimanje pa vlada že sedaj med letovskimi gosti za koncert, katerega priredijo trboveljski slavčki v prvi polovici avgusta.

Žrtev lažne kneginje

Služkinja, ki se je izdajala za nezakonsko kneginjo Lichtensteinsko, je osleparila Živojina Jovanovića za 700.000 Din

Praga, 1. avgusta.

V Pragi so te dni zapli nevarno slepariko Marijo Binovo, ki se je izdajala za kneginjo Lichtensteinsko. Za glavno žrtev si je izbrala Kragujevčana Živojina Jovanovića, faktorja neke velike praške tiskarne, ki je bil nedavno prav premožen gospod. Jovanović se je že pred 30 leti izselil iz domovine in je kot tipograf delal v raznih mestih Nemčije, potem pa se je naselil v Pragi, kjer se je precej bogato oženil in tudi našel dobro službo. Pred nekaj leti pa se je vrnila v premožno Jovanovićevo rodbino Marija Binova, ki je bila družabnica neke bogate in čudaške starke. Binova je iz moravske vasi prišla v Prago in se je več let preživljala kot dekla in sobarica, dokler je ni vzela k sebi stara, bogata gospa, ki je stanovala v sosesčini Jovanovićeve rodbine. Prebrisana Marija se je pri svoji stari gospodinjji navzela aristokratskih manir in kmalu ji je šinilo v glavo, da bi bilo za njo dobro, če bi se odela z nimbov kake grofovske ali knežje hčere, ki se mora skrivati pod drugim imenom zaradi rodbinskih spletk. Svojem znancem je o tem spretno namigavala in najbolj zaupnim je napovedala tudi skrivnostno razodela, da je nezakonska hči starega kneza Lichtensteina, ki ima velikanska posestva na Moravskem.

Ko je sleparica videla, da je Jovanovićevo družina zelo zavzeta za take skrivnosti visokih rodbin, si je baš to rodbino izbrala za svojo žrtev. V najvsem češkoslovenskem domu so slepariko sprejeli z odprtimi rokami in dajali so ji vse, kar si je pozelela, ko jim je pripovedovala, kako bi jo stari knez rad priznal za svojo hčer, če mu ne bi branili drugi sorodniki. Pred nekaj leti pa je Marija Jovanoviću skrivnostno zaupala, da jo bo oče knez Lichtenstein legitimiral proti volji rodbine in pokazala mu je celo pisma, ki jih piše stari knez svoji ljubljani hčeri in tudi hvaležno omenja dobre njene prijatelje, ki ji

tako velikodušno pomagajo v vseh težavah. Takih knežjih pisem je bilo v teku let vedno več in ko je knez pisal, da bo hči kmalu deležna vseh časti visokega rodu, je dal pri tem tudi razumeti, da bo po knežji plačana dobrotljivost njenih prijateljev. Sleparica je Jovanoviću tudi pripovedovala, kako njen oče kupuje razna posestva, da ji jih zapustil njej. Knez seveda tudi trpi zaradi sedanje krize in mu pri milijonskem premoženju večkrat primanjkuje gotovine. O takih težavah je knezova hči govorila samo mimogrede, navadni Jovanović pa ji je dajal velike vsote na razpolago in je bil ves srečen, ko je začel stari knez v svojih pisemih tmenovati tudi njegovo ime. Pred nekaj meseci je knez pisal, da ga muči starost in da je začel misliti na oporoko. Navedel je v pismu, kaj bo vse zapustil svoji hčeri, ter našel tudi nekaj gradov, izmed katerih naj si dobri prijatelj Jovanović kar enega izbere, da ga bo v svoji oporoki njemu pripisal.

Sleparica je potem svojo žrtev se vodila po Moravski ter od daleč razkazovala knežja posestva. Jovanović je bil ves očaran in je knežji hčeri tudi razodel, kaj bi mu bilo najbolj všeč. Za razne transakcije je in za sestavo oporoke pa je knez spet potreboval precej gotovine. Zda je nesrečni Jovanović prodal celo svojo hišo, da mu je lahko ustreget.

Ko ni Jovanovićevo rodbina niti slutila, da je žrtev nevarne sleparke, je na Marijo Binovo že skrbno pazila praška policija. Baš tedaj, ko je sleparica svojo žrtev vodila po Moravski, je policija prišla na pravo sled sleparije. Ko so te dni slepariko zaprli, je bil Jovanović še trdno prepričan, da mora biti kaka pomota, in ga niso mogli od tega prepričanja odvrtiti niti z dokazili, da je vsa knežja pisma pisala neka zaveznica sleparke na Moravskem. Pri vsej slepariji je Jovanović oškodovan za preko 700.000 Din.

Cenejši kruh tudi v Ljubljani

Ljubljana, 1. avgusta.

Kruh, naše vsakdanje hrano, dosega pri nas sorazmerno še vedno visoko ceno, čeprav živimo v izrazito agrarni državi in so nam plodne banaške ravnine naravnost ogromna žitnica. Spricho dobre letine je nedavno spet padla cena pšenice in s tem tudi moka. V mestih v državi so se zaradi tega cene kruha takoj znižale. Tako so včeraj, kakor smo poročali, sklenili tudi zagrebški peki, da pocienoji kruh. V Ljubljani smo jedli doslej menda najdražji kruh, zato se je tržno nadzorstvo odločilo, da pozove združbo pekov, da tudi ljubljanski peki znižajo cene.

Poziv tržnega nadzorstva je našel v načelstvu pekoveke združbe dokaj razumevanja. Nocoj je načelstvo sklicalo sejo, na kateri se bo odločilo, za koliko bodo znižane cene kruha v Ljubljani, črnuemu kakor tudi belemu. Za enkrat je namen znižati ceno kruha za 50 par pri kilogramu. Pozneje se bodo cene kruha še znižale, toda do nadaljnjega pravijo peki, da s cenami ne morejo iti nižje, ker imajo v zalogi še preveč moke po prejšnji ceni. Pocenjena moka je prispela v Ljubljano šele včeraj in je upati, da bo lahko mogoče znižati ceno kruha že do konca tega meseca ali z začetkom septembra za cel dinar pri kilogramu.

Slovanski priseljenci v Franciji

Pariz, 1. avgusta.

Odkar Severna Amerika vedno bolj zapira svoje meje pred priseljenci, se zelo množi število priseljenecv v Franciji. Tako ima v zadnjem času ta država največ priseljenecv iz slovanskih držav. Priseljenci so l. 1911. tvorili samo 2,8 odstotkov

vsega francoskega prebivalstva, prvo leto po vojni pa je bilo v Franciji že 1.417.400 tujih naseljenecv, kar znaša že 3,7 odstotkov. Po zadnjem štetju je priseljenecv v Franciji že preko 7.000.000 prebivalstva. Od l. 1906. do 1911. je število le polagoma naraslo in so med priseljenci zavzemali prvo mesto pripadniki sosednjih držav: Italije, Belgije in Španije, takoj za njimi pa pripadniki slovanskih narodov. Po vojni število priseljenecv naglo narašča in vedno več je med njimi Slovanov.

Po statistiki iz l. 1926. je bilo v Franciji naseljeno 527.165 Slovanov. Tako so Slovani tvorili 17,7 vseh priseljenecv in »osvojili« drugo mesto. Priseljenci iz Poljske prebivajo večinoma na severu in vzhodu Francije v industrijskih krajih, komaj četrtina njih je razpršena po drugih pokrajinah. Čehi so razkropljeni po raznih industrijskih središčih. Jugoslovencov pa je največ na severu in vzhodu Francije v departementu Moselle, Seine in Pas-de-Calais.

Prvo pokolenje slovanske emigracije v Franciji je zaposleno večinoma v rudnikih, poznejši priseljenci pa se v znatnem številu bavijo tudi s poljedelstvom. Tudi v tekstilnih tovarnah si služijo kruh znaten del slovanskih priseljenecv.

Pri obdelavi silvo rumenkasti barvi kože, motnih oči, slabem počutju, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, žlezočnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezi in pametno, da izpijete nekaj dni zapore vsako jutro na tešče kozareček naravnega »Franz Josefovega« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda zaradi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov boleznih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Premiera glasbene komedije

LJUBEZEN IN VESELJE

Po Oskar Wildejevem gledališkem komadu »Bunbury«

Georg Aleksander, Charlotte Ander, Harald Paulsen, Adele Sandrock, Julij Falkenstein, Hilde Hildebrandt

Najnovejši Paramountov zvočni tednik

Predstave ob 4., 1/8. in 1/10. uri

Elitni kino Matica

Telefon 2124

V jadralni letalski šoli na Poliskem

Bezmiechowa, 27. julija.

Na širnih obdelanih poljih in gričih južne Poljske, kjer je za časa svetovne vojne kraljevala tuga in se prelivala kri, se danes vije v vitkih krilih mladi duh visoko k nebu, uživa pesem brzine, plove pod belimi oblaki kakor sokol, mirno, z osredotočeno pozornostjo, kot plezalec v domačih planinah. Ljubezen poljske mladine je: sinji sport — jadralno letalstvo. Ta mladina obvlada sama sebe, se vzgaja medsebojno, popravlja svoje napake, ona je sposobna nesebičnega produktivnega dela. Ti mladi možje so slovanskemu narodu bodočnost!

Po vzgledu Nemcev so začeli drugi narodi gojiti jadralno letalstvo. Med slovanskimi narodi so Rusi in Poljaki zgled ostalim. Ustvarili so veliko samostojno delo, ki stopa danes vzporedno z Nemčijo ter jo celo nadkriljuje. Poljska republika ima močno letalstvo v orožju in sportu. Lansko leto sta Zwirko in Wigura zmagala v evropski challengi. Letos je Skarzynski preletel Ocean. Ti uspehi so napravili na letalih popolnoma domače konstrukcije. Tudi v jadralnem letalstvu so Poljaki začeli z lastnimi osnutki.

Zgodovina tega človeka v 16. stoletje. Poljski menih Cyprian iz Cervenega kláštera si je sestavil po principih Leonarda da Vincija jadralno letalo ter preletel progo, dolgo 40 km, z gore Tri Koruny do jezera

Morske oko ter že tedaj pokazal možnost letenja v toplotnih zračnih tokovih.

Po svetovni vojni je bila l. 1923 prva tekma jadralnih letal v Biat'ce na Podhalu. L. 1925 je bilo na tekmah v Gdynji 21 jadralnih letal. Velike zasluge v razvoju jadralnega letalstva ima akademski Aeroklub v Lwovu, ki je organiziral vsako leto jadralne tabore slično kakor jadralna skupina mariborskega Aerokluba. Njih ustanovitelj inž. Grzesczyk je sam konstruiral letalo ter se učil sam letenja kakor pri nas Humek in Cijan.

V letu 1931. je organiziral lwowski Aeroklub V. in VI. tekme v Bezmiechowi, katerih se je udeležilo 16 letal. Na teh tekmah je bilo napravljeno 1460 poletov z 80 piloti. Največji čas letenja in poljski rekord je napravil inž. Grzesczyk v času 7 ur 52 minut 45 sekund. V Bezmiechowi (100 km južnozapadno od Lwowa) je nastala druga Waskupke z letalsko šolo in hangarji. V Polichnu (med Krakovim in Varšavo) je nastala druga letalska šola, tipična za začetniško šolanje. V teh šolah so sledeči aparati za šolanje: CWJ (konstrukcija inž. Czerwinsky in Jaworsky) je podoben standardnim šolskim aparatom ter se vežba z njim do A izpita ter trening po A. Za šolanje ovinkov ter do B izpita je »Wrona« (konstrukcija Kocjan) z 10 m razpetine, poljskim profilom (aerodinamični institut v Varšavi) in veliko občutljivi-

vostjo. Za trening po B do C in jadrnanje je pa »Czajka« z ugodnejšimi lastnostmi. Pilot sedi v majhni gondoli. S tem šolskim jadralnim letalom so doseženi naslednji uspehi: 16 km prelet, višina nad startom 800 m in doba 5 ur 50 minut. Sledi cela vrsta jadralnih in specialnih letal za vlečni start (ITS).

Za tekme so pa visokozmožna letala, ki so vzbudila lansko leto na rhonskih mednarodnih tekmah veliko pozornost. To so: SG—21 ter SG—28 od inž. Grzesczyka ter

CW—5 (glej sliko) od inž. Czerwinskega. S temi letali so Poljaki lani prvič stopili na mednarodne tekme v Nemčiji, toda v glavnem so oni šli na Rhon po vedo in preizkušnjo ne po zmage, a vendar so dosegli v močni konkurenci (80 letal) 2., 3. in 4. nagrado v posameznih kategorijah in častno nagrado za tehnično dovršenost svojih letal ter cele ekspedicije. Poljaki so bili na Rhonu edini inozemci z lastnimi konstrukcijami.

Poljaki podpirajo te svoje uspehe z la-

Cand. Ing. Boris Cijan (Aeroklub Maribor) je prvi Jugosloven v jadralni letalski šoli v bratski poljski republiki (na sliki prvi z desne). V sredi je vodja dr. Kroeb, predsednik obrambnega letalstva v Kieleah; na levi pa znan poljski jadralac in vodja letalske šole v Polichnu cand. Ing. Ciastula.

stno letalsko industrijo. Tvorci domačih konstrukcij pa imajo v Varšavi, Lwovu in Gdanku na razpolago politehnike, ki imajo po prvem državnem izpitu že specializacijo za letalstvo. Na ta način so postali Poljaki popolnoma neodvisni od inozemstva: v znanstvu in sportu, neodvisni od Nemcev, kakor je to pri večini ostalih narodov. Poljska je za Nemčijo in Rusijo na tretjem mestu v svetovnem jadralnem letalstvu. Končni rezultat na sportnem polju pa so naslednji rekord: cand. inž. Baranowski je jadral na SG—28 10 ur 50 minut (poljski rekord). Poročnik Zakowski je letel 44 km daleč, kapetan Lukaszewicz je dosegel 1600 m višine nad startno točko. Dne 19. t. m. je Minarsky postavil nov rekord na daljavo na letalu cw-5: 80 km.

Kot zastopnik mariborskega Aerokluba in Masarykove letalske lige v Pragi sem prišel v jadralno letalsko šolo v Polichno, kjer so se zbrali zastopniki Aerokluba ČSR iz Prage zastopniki moravsko-šlezjskega Aerokluba v Brnu ter »Visokošolskega sporta« v Brnu. Prvič so se znašli tri trije zastopniki na slovanskih tleh, kjer se v slovanskem jeziku med seboj pogovarjamo in se vzgajamo v slovanskem duhu. Prej so hodili zainteresenti za ta sport v nemško jadralno šolo. Iz Polichna smo odpotovali v Lwow, kjer nas je pogostil ondotni Aeroklub. Ogledali smo si na politehniki aerodinamični institut (dr. Sig. Fuchs), kjer se večina vseh jadralnih letal empirično preizkusi ter znanstveno obdela, ter

Domače vesti

*** Vojaške vesti.** Na predlog ministra vojske in mornarice so imenovani: pehotni polkovnik Dušan Pančič za šefa personalnega oddelka pehotne inspekcije; veterinarski pomočnik II. razreda Rudolf Možina k štabu II. samostojnega artiljerijskega divizionja; pehotni podporočnik Pavel Gal h komandi mariborskega vojnega okrožja; artiljerijsko-tehnični kapetan I. razreda Jaromir Gregorič k artiljerijsko-tehničnemu oddelku ministrstva vojske in mornarice; pehotni poročnik Janko Tajnšek kot vršilec dolžnosti vendarške pekarske čete; inženjerski poročnik Fran Zajc kot vršilec dolžnosti manipulantov v inventarjem nepremičnin komande Boke Kortske; pehotni poročnik Franjo Pilič k obveščalnemu oddelku glavnega generalštaba; inženjerski poročnik Vladimir Valenta k referentu inženjerije komande III. armijske oblasti; pehotni kapetan I. razreda Živojin Stanojević h generalštabu kom. drav. divizijske oblasti; peh. kapetan 2. razr. Mirko Tomić generalštabu komande dravske divizijske oblasti; inženjerski poročnik Rajmund Staleker kot vršilec dolžnosti komandirja tehnične čete I. planinskega pehotnega polka; duhovnik Ivan Kotnik h komandi Beograda kot duhovnik beograjske garnizije; Davorin Medved kot vojaški duhovnik komandi Jadranske divizijske oblasti; Franc Jeraj kot duhovnik komandi Bregalnške divizijske oblasti; Ivo Maradič kot duhovnik komandi dravske divizijske oblasti; dr. Mirko Novak kot duhovnik drinske divizijske oblasti; artiljerijski poročnik Ivan Prelog kot knjigovodja vojnotehničnemu zavodu; poročnik Herbert Vidmar pa kot knjigovodja računovodstvu vojnotehničnega zavoda.

*** Za emigrantski tabor v Črnomlju.** Je dovoljena polovična vojnja. Udeleženci in izletniki naj pri odhodu kupijo celo karto, katero bo izpolnila pisarna emigrantskega društva »Krm« v Črnomlju na glavnem kolodvoru potrdila, da bo tako veljavna tudi za povratek. Prijavljenih je že mnogo emigrantskih društev iz vseh krajev naše države in bo v nedeljo zbrana v Črnomlju večina predstavnikov emigrantstva. Tudi seja direktorja vseh emigrantskih društev, ki bo na dan vršila v Črnomlju, namesto v Zagrebu. Že v soboto popoldne bo na kolodvoru sprejem delegatov vseh društev, zvečer pa svečana seja, dočim bo v nedeljo dopoldne svečana služba božja za vse padle žrtve, popoldne pa po svečani akademiji v črnomljskem Sokolskem domu velika narodna zabava s pestrnim programom. Na akademiji bodo govorili najodličnejši borci za emigrantske ideje, ter bo zapelo več pevskih društev, ki so že prijavila svoje nastope. Izletniški vlak bo to nedeljo izjemoma vozil iz Črnomlja 1 uro 45 minut kasneje, torej ob 20.10. Obiščite tabor in Belo Krajino! Izletnikom bo za vsa pojasnila na razpolago izletniška pisarna, ki bo skrbela tudi za stanovanja in prehrano.

*** Veterinarska razstava in veterinarstvo.** Vsako leto opazujemo, kako se kažejo v raznih krajih naše domovine med živalmi razne kužne bolezni, ki povzročajo kmetovalcem ogromno izgube. Nekateri pridejo skoraj ob vsi živimo. Veterinarska stroka polkupa na vse kriplje omejit tako pojave, je pa največkrat brez prave zaslombe med nepoučenim narodom. Ker je naš živinorejček zaradi napučenosti zaostal, je treba vesti že v ljudskih in nadaljevalnih šolah pouk o veterinarski higieni. V to svrhu bi bilo najprej uvesti tak pouk na učiteljskih in na srednjih šolah. Da bi se za ta pouk lahko na pravila domača sredstva, dokazuje veterinarska razstava na ljubljanskem jesenskem velesejmu od 2. do 11. septembra. Pripravljena je za pouk našega inteligenta, v prvi vrsti našega kmetovalca-zivinorejca. Za enega, kakor za drugega je potrebno, da si jo ogleda.

*** Tečaj za izpopolnjevanje zdravnikov.** Medicinska fakulteta v Beogradu priredi tudi letos tečaj za izpopolnjevanje praktičnih zdravnikov. Tečaj bo trajal od 25. septembra do 15. oktobra ter bo brezplačen. Predavali bodo profesorji in docenti medicinske fakultete. Praktični udeleženci bodo lahko sodelovali po raznih klinikah. Udeleženci državnih uradnikov dobe dopust, za vožnjo na železnici pa polovični popust. Prijave najpозnejše do 20. sept. dekanatu. V prijavi naj se navede, ali dobitnik želi zagotovitev stanovanja in hrane v hotelu po specialnem popustu.

*** Za zboljšanje prometnih razmer na Posavju.** Prešli smo: Na progi Zidani Most-Zagreb so tri postaje in sicer Dobova, Bianca, Breg, ki bi brez vsakega investicij in sprememb lahko sprejemale tovrstne vagonse pošiljke. Tako bi se mogle tam nalagati letno lepe stotine vagonov lesa, sena in drugih poljskih pridelkov, katerih žanj okoličani ne morejo odpraviti, ker se jim 20 km daljši transport na kolodvore Brežice, Sevnica ali Zidani most ne izplača. V kolikor pa blago ta trans-

port prenese, trpijo zopet itak slabe ceste. Dobra volja in uvidenost bi zaostavali, da pridejo stotine kmetov do zasluga, da si opomorejo celi kraj in povrh železnica sama služi. In vendar ju ni. Prav tako ni na mestu, da postaja Breg, na kateri izstopa in čaka letno na tisoče obiskovalcev znane planinske točke Lise, nima niti še tako primitivne čakalnice. Te množice potnikov bi vendar zaslužile vsaj preprosto lopo, ki bi jih branila pred najhujšim neurjem in pozimi vrste šolskih otrok pred mrazom. Saj je res, da so časi slabi in da ni kreditov. Ne sme pa zmanjkati vsaj obzirnosti in trgovskega duha. Saj ne gre le za zboljšanje promet, razmer Posavja, morda še bolj za koristi železnice same.

*** Telefonska zveza med daljinskimi otoki.** Preko Pašmanskega kanala so položili kabel in so tako sedaj otoki Uljan, Brač, Hvar in Korčula v telefonski zvezi s kopnino. Na Braču sta urejeni telefonski postaji Supetar in Bol, na Hvaru Stari grad in Hvar, na Korčuli pa postaje Korčula, Blato, Velika, Smokvica in Žrnovo. Direkcija pošte in brczovaja v Splitu se trudi, da bi čimprej tudi drugi otoki prišli v telefonsko mrežo.

*** Poroke.** Poročil se je g. Ivo Kerže trgovec in gostilničar v Sodražici z gđ. Dragico Modičevič, hčerko veleposelnika Franca Modica iz Lohovega pri Novi vasi. Za priči sta bila gg. Jožko Znidaršič šef administrativnega oddelka glavne kontrole v Beogradu in dr. Vladislav Krže, zdravnik v Mariboru. — V preteklem tednu sta se pri Kapeli poročila g. Milan Lah, učitelj v Negovi pri Gornji Radgoni in gđ. Anica Pertl, učiteljica istotam, hči šolskega upravitelja g. Pertla pri Kapeli. Kot priči sta bila narodni poslanec g. Jakob Zemljčič, posestnik in župan v Radnicih ter g. Vincenc Jenko, šol. upravitelj v Negovi. — V nedeljo sta se poročila pri Sv. Miklavžu pri Ormožu g. Prah Drago, učitelj v Slovenjgradcu in gđ. Posega Blička, učiteljica v Središču. — Mladim parom obilo sreče!

*** Za revne rudarske družine v Trbovljah** daruje namesto venca na grob šol. upr. Mar. Martina Brišnika dr. Valentin Komun in soproga, Sv. Jurij ob Taboru 150 Din.

*** Novi grobovi.** Včeraj zjutraj ob 4. je umrla v Budini pri Ptuj po daljšem bolehanju 57 letna gospa Marija Kasperjeva, rojena Turkova, žena upokojenega hranilničnega ravnanja g. Kasperja in mati glavne urednice »Mariborcer Zeitung« g. Uda Kasperja. Pogreb bo v četrtek ob 16. na mestno pokopališče v Ptuj. — V Črnomlju je po daljšem bolehanju umrla v starosti 75 let gospa Magdalena Jaklitscheva. Pogreb damas ob 16. — Pokojnim blag spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

*** Senzacionalna aretacija v Novem Sadu.** V Novem Sadu je bilo v zadnjih letih več velikih afer na škodo države. Najprej so neke velike tvrdke izvršile sleparije pri pripravljanju svojih davkov, potem pa so začeli podobne sleparije izvrševati tudi razni podjetniki s pomočjo javnih organov. V enako afero so bili, kakor znano, zapleteni vsi ekskurtorji, pri zadnji veliki aferi, ki je oškodovala finančno upravo za okrog 12 milijonov dinarjev, pa je bila sodelovala vplivnih javnih organov še posebno evidentna in so zaradi tega zaprli sedaj šefa mestnega davčnega oddelka in zastopnika mestnega načelnika Radivoja Bokšana in uradnika istega oddelka, mestnega svetnika Julija Kiša.

*** Krava ljubeznega tragedija.** Konec preteklega tedna je v Hrušici pri Jesenicah France Črnologar ustrelil mlado Anželo Kobentarjevo, ki je bila njegova izvoljenka, a so v zadnjem času njune zveze motili neznan vplivi in dogodki. Fant je deklet pričakal na potu ter jo po razburjenem razgovoru ustrelil. Skušal si je

Med nešteti ponesrečenci

Jutrovske nezgodne zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglava« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000. — ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojemu podnoro.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespauju, utrujenosti, poboitosti, tesnoboiti imamo v naravni »Franz Josefovici grenčici« domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo.

Kulturni pregled

V kraju gospe Bovaryjeve
V najnovejši številki pariškega tednika »Les Nouvelles Littéraires« je izšla obširna reportaža Lea Languiera o njegovem obisku v normandiskem mestecu RY, kjer se dogaja znameniti roman G. Flauberta »Gospa Bovaryjeva«. Roman je dobro znan tudi slovenskemu čitatelju. Odlični prevod Vladimirja Levstika, ki verno podaja vse fineše Flaubertovega sloga, imamo v dveh izdajah, kar je v naši književnosti redek pojav, ki preprečujevalno kaže, kako se je priključila zgodba o Emi Bovaryjevi. Francozi ematrjo »Gospo Bovaryjevo« za svojo klasično mojstrovino; njen vpliv primerjajo nekateri z vplivom Goethejevega »Wertherja«. Ne bo tedaj čudno, če se v zvezi z zgoraj omenjenim članom pariškega lista zaustavimo pred ozadjem tega romana, ki je bil posnet iz resničnega življenja.

»Gospa Bovaryjeva« je, kakor znano, umetniško sijajno orisana slika npravi francoski provinci. Sam motiv je kaj preprost: žena podeželskega zdravnika, čuvstveno in fantazijsko razvnetka gospa Bovaryjeva, ki je že kot institutka vzdihovala ob sentimentalnih romanih, se dolgočasi v provinci pušči ob pri vsakdanjem moži. Sanjari in hrepeni po velikem svetu in močnih nasladah tako zaplete v dolge in ne-

že tedaj vzeti življenje, pa mu je orožje odreklo. Pred zasledovalci je utekel v hribe in je potem v samotni izvršil svoj samomorilni naklep. France Črnologarja so večer pokopali na jeseniškem pokopališču in so tako pokopane tudi vse skrivnosti te krvave tragedije.

*** Krvav zaključek popivanja.** V neki gostilni pri Sv. Martinu na Dravskem polju je v nedeljo zvečer popivala večja družba. Med glasne pive, ki so bili tudi zelo bojevit, sta vstopila dva orožnika, ki sta se baš tedaj vračala z neke patrulje. Pivci, ki so se baš tedaj pripravljali na medsebojni pretep, pa so navallili na orožnika in so enemu iztrgali iz rok tudi puško. Drugi orožnik se je moral braniti s samo kresom in sta strela zadela posestnika Josipa Postraka in njegovega sina. Oče leži težko ranjen v mariborski bolnišnici, sin pa je odnesel le lahko rano.

*** Svinjska noga in wertheimovke.** V nedavnem poročilu o litjskem vromu je bilo navedeno, da »svinjska noga«, kakršno so zaplenili pri vromilcih Lebanu in Bošnjaniču, lahko navrtja največje wertheimovke. Tvrdisa Wertheim nas pa prosi za ugotovitev, da je nemogoče z vromiskim orodjem navrtati njene sedanje blagajne.

*** Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u. Zopet motena dela na Ljubljani. Zaradi nedeljskega dežja se je v Ljubljani moteno strugo spet nateklo veliko vode, ki je uhajala v strugo nad trmstjem iz prelivov glavnih kanalov. Zaradi obilice vode v ponedeljek in pa v torek niso mogli polagati betonskih tal. Močna črpalka je sicer delala oba dva dneva, vendar doslej še niso mogli popolnoma izsušiti struge. Voda pritiska tudi na ilovnati teren, ker je tamkaj struga precej pogoltnjena in tako deloma ovira tudi odvažanje ilovnatega materiala iz struge.

u. Sočan! Ob priliki kolesarske dirke društva »Sava« v nedeljo 13. t. m. na sportnem prostoru ŽSK »Hermes« v Šiški postavili naše društvo na tem prostoru paviljon in bo imelo ob času dirke in pozneje dober prizginek in dobre pijače. Ker je čisti dobiček teh paviljonov namenjen edino le revnim rudarskim družinam v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju, prosimo naše člane in prijatelje, da posetijo v obilnem številu kolesarsko dirko »Sava« ter jih tudi vabimo, da se udeležijo spreveda, ki se bo vršil isti dan ob 14. izpred stare cerkve v Šiški na dirkališče oziroma prirediteljni prostor. Prirediteljni odsek »Sočec«.

u. Otroci poštinske kolonije v Mednem se vrnejo v Ljubljano 3. t. m. z vlakom ob 16.09. Starši, pridite po otroke na glavni kolodvor.

u. Gasilno društvo Ljubljana-Barje priredi v nedeljo 6. t. m. pri načelniku Vr. bincu vrtno veselico združeno s plesom, srečevalom in prosto zabavo. Za provost-

KINO »SOKOLSKI DOM«

Telefon 33-87.

MAGDA SCHNEIDER
GEORG ALEKSANDER
v zabavni opereti

PARDON
GOSPODIČNA!

Danes ob 7/7. in 1/9. uri,
jutri ob 1/9. uri.

Pride!
ŽENA IN DIPLOMAT
Pride!

CENE: 30, 40, 50, 60 DIN

ZOBOZDRAVNIK

dr. VLADIMIR DOLENC
ne ordinira 8578
od 1. do 16. avgusta 1933.

DR. EDVIN SUHER
se je preselil 8576
V SMOLETOVO ULICO št. 6

DR. MERČUN
ordinira
meseca avgusta samo od 11. do 13. ure.
PRIMARIJ JENKO
meseca avgusta
ne ordinira. 8577

SHELL TOX SIGURNA SMRT VSEM INSEKTOM

no jedajo in pijačo je dobro preskrbljeno. Veselica bo ob vsakem vremenu.

u. Za trboveljsko dečo je strojnično in knjigovodnično osobje učiteljske tiskarne darovalo 145 Din, namesto ovetja na grob svojega predednika, pokojnega g. Antona Likozarja.

u. Privikrat beneško noč na Ljubljani. Cvetlični korzo v zvezi z beneško nočjo in veselico na kopališču na Ljubljani priredi društvo »Krkac« v soboto 5. t. m., in sicer kot uvod v »Jadranski dan«, ki ga priredi naslednji dan Jadranska straža istotako na Ljubljani. »Krkac« razpisuje ob tej priliki več nagrad za najlepše okrašene in najlepše razsvetljene čolne. Začetek cvetličnega korza bo v soboto ob 19., začetek tekmovalstva za najlepše razsvetljene čolne pa bo ob pol 21. Od 17. dalje bo igrala kopališka godba. Podrobnosti še objavimo.

u. Nesreča. Na dvorišču Sokolskega doma v Škofji Loki so se v ponedeljek igrali otroci, eden med njimi s flobertovko. Orožje pa se je naenkrat sprožilo in je krogla zadela v prvi 11 letnega Stanka Guntarja, ki so ga morali prepeljati v občo bolnišnico v Ljubljani. Na cesti Domžale se je večerjal peljal s kolesom profesor Leo Eržen. Naenkrat pa je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo. V Podutiku je v ponedeljek valil šofer Seliškar Josip težke sode, pri čemer pa mu je eden padel na roko in ga podrl. Dobil je težke poškodbe po vsem telesu in si posebno hudo poškodoval desnico. V Zgornji Šiški je povozil posestnik Franc Kavčič 9 letnega sina delavca Ivana Zupanca iz Novih Jarš. Dečko je dobil poškodbe po vsem telesu.

u. Aretacija podjetnega vromilca. V šmartnem ob Savi in v vaseh tam okrog je bilo v zadnjem času izvršenih več držnih vromlov in tatvin. Zlasti velik vrom je bil izvršen v hišo posestnika Mihaela Dolničarja, kateremu je vromilec odnesel veliko obleke, nekaj denarja in več različnega orožja, tako da je znašala škoda okrog 5000 Din. Skupna škoda po tatvinah pri drugih hišah pa znaša tudi okrog 4500 Din. Policia kakor tudi orožniki dolgo časa niso mogli priti na sled drznemu zlikavcu, slednjic pa so ga le spoznali. Včeraj je bil aretiran v nekem prenočišču v Kolodvorski ulici 21 letni Vinčo C., ki je vse vrome priznal. Moral je za zamrežena okna.

u. Ogabno predstavo je uprizoril predelnočim okrog pol 23. neki možki v Cigaletovi ulici. Postavil se je pod svetilko nato pa prišel na moč žvižgati in s tem opozarjati nase in na svoje početje. Ljudje, ki so ga opazili skozi okna stanovanj, so bili ogorčeni, vendar čudni junak ni hotel z mesta in ni ohtel opustiti pohujšljivega početja. Slednjic ga je prišel preganjati letniški uradnik g. Milavec, ki se mu je neznanec umaknil, a ga je Milavec dohitel ter ga na Marjinem trgu izročil stražniku.

u. Konj ga je udaril na cesti. V Vego-vi ulici se je včeraj opoldne pripetila konjskemu gončaku 26 letnemu Francetu Ščapu huda nesreča. Ko se je približal v voz zapreženemu konju, se je ta naenkrat postavil na prednje noge in z vso močjo bronil Ščapa v prsi, tik pod srce. Nesreče se je takoj zvalil po tleh in oblezel težko poškodovan, nezavesten. O nesreči je bila obveščena reševalna postaja, ki je poškodovanca odpremila z reševalnim avtom v bolnico. Poškodbe mladega fanta so hudega značaja in bo komaj okrevel.

u. Čigave so krogle za balinanje? V št. Vidu nad Ljubljano so te dni prišli orožniki dva mlada fanta, ki sta imela pri se-

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

1. avgusta
Ljubljana 7, 765,0, 13,6, 82, N1, 1, —; Ljubljana 13, 761,7, 26,0, 42, SW1, 6, —; Maribor 7, 763,4, 14,0, 70, mirno, 1, —; Zagreb 7, 763,0, 16,0, 80, ESE2, 3, 0,2, dež; Beograd 7, 762,6, 16,0, 90, NW2, 10, 10,0, dež; Sarajevo 7, 764,5, 10,0, 90, mirno, me-gla, —; Skopje 7, 762,7, 17,0, 70, E2, 9, 15,0, dež; Split 7, 764,4, 22,0, 50, NE3, 0, —; Kumbor 7, 761,6, 21,0, 50, mirno, 0, —; Rab 7, 764,1, 22,0, 40, mirno, 0, —
Temperatura: Ljubljana —, 12,0; 27,0; —; Maribor 23,0, 13,0; Zagreb 24,0, 13,0; Beograd 18,0, 15,0; Sarajevo 18,0, 10,0; Skopje 27,0, 11,0; Split 30,0, 18,0; Kumbor —, 19,0, Rab —, 18,0.
Solnce vzhaja ob 4,44, zahaja ob 19,28.
Luna vzhaja ob 16,20, zahaja ob 23,50.

bi 7 krogel za balinanje, skoro novih iz trdega lesa. Sumljiva fanta so orožniki pridržali, vendar nista hotela povedati, kje sta kroglo dobila. Lastnik naj se javi na policijski upravi.

u. Turistovski srajce, močne in poceni dobite pri P. Magdič, Aleksandrova cesta.

Iz Maribora

! a—Ravnateljstvo banovinske vinarske in sadijske šole v Mariboru opozarja kmetovalce, ki žele poslati svoje sinove v ta zavod, da je razpisal sreski kmetijski odbor Maribor (levi breg) za manj premožne prosilce 6 štipendij. Po več štipendij so določili tudi drugi sreski kmetijski odbori. — Ker je nekaj mest še nezasedenih, se podaljša glede na razpisane štipendije rok vlaganja prošnje za sprejem do 15. t. m. Vsa pojasnila da ravnateljstvo.

a—»Celjski grojce« na prostem. Na Rotovškem trgu se vrše z vso intenzivnostjo dela za inscenacijo Kreftove izredno uspele zgodovinske drame »Celjski grojce«. Dosedanje večerne vaje so pokazale, da je trg prav akustičen in je igralce prav dobro slišati. Režija je v rokah glavnega režiserja g. Joška Koviča. Poleg igralcev bo nastopilo okrog 200 stativov.

a—Iz obrtniškega življenja. Zadruga oisarna »Združena krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru« se je preselila včeraj na Slomškovo trg št. 14 in ima uradne ure vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 19. ure.

a—Čigava je deklica? Na teritoriji mestne občine mariborske se je zatekla približno 11 let stara deklica, ki pravi, da se imenuje Vočina Milka in da je stanovala v zadnjem času pri svoji botri Mariji Bohinjevi v Vodolah, občina Sv. Lovrenca, okraj Ptui. Pripoveduje, da je njen oče ubil njeno mater in dve mlajši hčerki, dočim je ona pobegnila, kar pa se je po izvedbah pri tujakšnjem okrožnem sodišču izkazalo kot neresnično. Istotako se je izkazalo za neresnično njene navedbe glede sorodnikov v Mariboru, h katerim se je, kakor je pripovedovala, mislila zateči. Ker obstoja sum, da so netočne tudi njene navedbe glede dosedanjega bivališča, se pozivajo starši ali redniki, da otroka v izogib stroškov čimprej prevzamejo v mestnem mladinskem domu. Komur je kaj znaneza, naj to sporoči socialnopolitičnemu oddelku mestnega načelstva, Rotovski trg 9, telefon 27-55.

a—Nesreča z dinamitno patrono. Včeraj okrog 15. so bili poklicani mariborski reševalci v Podovo pri Račah. Tam je 66-letni posestnik Franc Herga s kladivom razbil pat dinamitni patroni, ki mu je neadoma eksplodirala in ga strahovito razmesarila. Odrgala mu je vse prste na rokah, razmesarila je pa tudi po vsem telesu in obrazu. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico, kjer pa nimajo mnogo upanja, da bo okrevel.

a—Žrtv babiškega mazaža. Včeraj smo poročali, da je policija aretirala neko babico zaradi odpravljanja telesnega ploda. Naknadno smo izvedeli, da je zadnja žrtv njenega mazaža, 21letna brezposelna uradnica Karolina P., zaradi izkrvavitve kot posledice odpravljanja ploda po omejeni babici v nedeljo v bolnišnici umrla.

Primarij dr. ČERNIČ

specialist za kirurgijo, se je vrnil in zopet redno ordinira v sanatoriju, Gosposka ulica 49, telefon 23-58, od 11. do 12. ure in od 14. do 16. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 10. ure. 8579

a—Ubijalec pred sodniki. Pred malim kazenskim senatom se je včeraj zagovarjal 26letni delavec Jože Jelušič, ki je v noči na 3. julija ustrelil na Pobrežju iz samokresna Butolena. Tisto noč je odhajal Jelušič v družbi prijateljev domov. Spotoma je za zabavo streljal s samokresom v zrak. Srečal so se z delavcem Feliksom Repom in pokojnim Butolenom. Oba sta Jelušiča ustavila in zahtevala pojasnila, zakaj strelja. Ba je se Butolen Jelušiča tudi dejansko ločil. Ta je potegnil samokres in sprožil Butolen je bil nevarno ranjen in je kmalu nato v mariborski bolnici umrl. Jelušič se je pri razpravi zagovarjal s silobranom, kar je senat tudi upo-

delavnic, kjer se jadrna letala grade. Na lwowskem letališču smo pristvovali trainingu v vleku jadrnega letala.

Vodja bezmicheowske »akademije« g. Lopatniuk vodi te vežbe. Od motornega letala RWD-8 pa do vseh jadrnih letal je popolnoma vse domača konstrukcija in izdelek. Včeraj je cand. inž. Minarsky Piotr, preletel s pomočjo cumulov in termike 80 km na letalu CW-5. Konstruktor inž. Czerwin.ky se je zelo zanimal za naš letalstvo, govorila sva o originalni konstrukciji našega Bloudeka, ter želela, da bi se to letalo tudi udeležilo evropske challenge. Nato nam je poveljnik vojaškega letališča razkazal letališče ter omenil, da je to historični moment, ko so se mladi letalci treh slovanskih narodov prvič zbrali na slovanskem letališču. Omenil je tudi, da sta včeraj pristala dva sovjetska pilota v Lwovu ter je izrazil željo, da se kmalu sestanejo vsi slovanski letalci na slovanskem mitingu. Zvečer nas je povabil na nočne vojaške vežbe.

Drugi dan rano nas je peljal vlak v Bezmicheowo v Karpatih, kjer nas je sprejel rekordman Bolek Baranowski. Zvečer smo prvič leteli.

INŽ. cand. Boris Cijan

ZA SONČENJE
ACEITE — LA TOJA
Zahtevajte povsod!

»CHEMOTECNA«, LJUBLJANA.
Mestni trg št. 10. 8574

ševal in ga obsodil samo na poldrugo leto strogega zapora.

— Konj padel v jamo. Včeraj popoldne je padel na novem stavbišču g. Oseta na Glavnem trgu konj v štiri metre globoko jamo za temelje. Na pomoč so bili pozvani mariborski reševalci. Konja so srečno potegnili iz jame.

Iz Celja

— Upokojeno učiteljstvo. Iz Celja in okolice bo imelo svoj mesečni sestanek v soboto v Voljniku. Korenjski gredo peš ob 13. izpred kolodvora, drugi imajo ugodno zvezo z avtobusom ob 14.40, povratek ob 18.25.

— Lahkotletski tečaj celjske sokolske župe bo od 7. do 13. t. m. v Celju. Stanovanje brezplačno, celodnevna prehrana 20 do 22 Din. Zbirališče v ponedeljek 7. t. m. ob 8. zjutraj in župni sobi v Narodnem domu. Prijave čimprej!

— Oseboje predstojništva mestne policije v Celju je nabralo 220 Din za rodne brezposelnih trboveljskih rudarjev.

— Zagonetna najdba človeškega okostja. V ponedeljek okrog 16. so našli delavci, ki so zaposleni pri regulaciji Koprivnice v okviru pomožne akcije za brezposelnost, pri kopanju prekopa na vrtu za Jozefovim dvorcu, v Komenskoga ulici št. 8, v globini dveh metrov dele človeškega okostja. Dočim so kosti z zemljo vred odvozili proti cerkvi Sv. Duha, so lobanjo, ki so jo našli šele nazadnje, shranili. Lobanja je preklana in temnorjava. Zobje so močni in lepo obranjeni. Lobanska kost je debela skoro 1 cm. Okostje je očividno zelo staro. Ni izključeno, da je neznanec postal žrtev zločina. V novem prekopu, kjer so našli okostje, je očividno nekoč tekla voda, ker je teren v tem delu poudat.

— V bolnišnici so umrli: v nedeljo 67 letna dinarica Elizabeta Pečnikova s Skornega, v ponedeljek 54 letni upravitelj rudnika g. Ivan Fojan iz Smartnega ob Paki, v torek 1. t. m. pa 6 letna posestnica hčerka Lucija Šerdonerjeva iz Bra. slova.

— Prijatelj tujih koles pod ključem. V sredo je bilo okrog 10. dopoldne ukraden ljubljanski trgovcu g. Antonu Marku na Masarykovi cesti 14 v Ljubljani 1800 Din vredno kolo. Še istega dne je policija v Celju aretirala 20 letnega Fr. L. iz Brnčičevca v butomerskem sredi. Najprej je trdil, da je kolo kupil v Dimžalah, pozneje pa da ga je kupil v Ljubljani in da ve, da je kolo ukraden. Napisal je tudi sam podobenico, da je kupil kolo, ter poveril prodajalca in pričel. Panta so včeraj izročili okrognemu sodišču.

— Tatvina kolesa. V ponedeljek med 11. in 12. dopoldne je nekoč ukradel trgovskemu vajencu Marjanu Krušiču izpred palače Pokojnikovskega zavoda okrog 1000 Din vredno, črno pleskano kolo znamke »Puch«, erid. št. 2-10.884-3.

— Tuja denarnica v suknjiču. V nedeljo se je tudi neki celjski trgovec udeležil cerkvenih slavnosti na Stadionu v Ljubljani. Ko se je vrnil z vlakom v Celje, je našel v žepu svojega suknjiča tujo, prazno denarnico. Najbrž mu je denarnico podtaknil kak žepar, ki je v gneči v Ljubljani koga okradel, izpraznil denarnico in jo smuknil trgovcu v žep.

— Samo do jutri je še čas za obnovo srečk drž. razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju.

Iz Ptuja

— Shodi v ptujskem srezu. Dne 6. avgusta bo shod JNS pri Sv. Bolfenku pri Središču ob 7. zjutraj. Dne 13. avgusta pa se vršita dva shoda, in sicer ob 10. pri Sv. Bolfenku in ob 15. na Sealah pri Ptuj. Na shodih bo poročal narodni poslanec g. Lovro Petrovar.

— Tečaj za ravnanje z mizarskimi stroji priredil zavod za pospeševanje obrti v delavnici načelnika Murka. Tečaj bo vodil strokovnjak g. Kregar iz St. Vida nad Ljubljano dne 6. in 7. t. m. Prijave sprejema združenje mizarjev v Ptuj.

— Prevoz trupla utopljenega visokošolca Hermana Dietricha, ki je bil najden v Dravi nedaleč od Budine pri Ptuj, bo izvršen danes. Prevoz bo opravil avtomobil pogrebnega zavoda iz Draždan.

— Velik vlom v viničarjvo. V zadnjem času vlomili kaj radi obiskujejo nenastanjen viničarje. Tako je bil izvršen nedavno v viničarjvo v Gorenjskem vrhu v Halozah, katere lastnik Felfer Ferdinand stanuje v Judendorfu pri Gradcu. Vlomili so enostavno razbili s krampi in motikami oknice in šipe ter pobrali do malega vse, kar so lahko odnesli s seboj: več zavitek sveč, naboje za samokres, razne prte, moške in ženske nogavice, raznovrstno perilo, moške in ženske obleke, cigarete, vinogradniško orodje. Škoda je 3500 Din.

— Kino predvaja ob pol 19. in pol 21. film »Morje ključ«. Dodatek Foxov tednik in film ZKD.

smo že omenili — imenuje Yonville - l'Abbaye. Znani so podatki o njegovih starših, ki se jih tudi spominjamo iz romana in o njegovi prvi ženi, ki se je pisala Louise Muelle. Eugen Delamare (v romanu Charles Bovary) in Adelphine - Veronique Couturier (v romanu Emma Bovary) sta se poročila 10. avgusta 1839. Resnična gospa Bovaryjeva se je rodila l. 1821. Potemtakem ni imela niti dvajset let, ko se je bila poročila z vlovcem — podeželskim zdravnikom. Gospa Bovaryjeva je umrla 7. marca 1848 ob petih zjutraj v Rju, stara 27 let. Pokopali so jo na ondofnem pokopališču ob strani prve Delamarejeve (Charlesjeve) žene. Na grobu je bila plošča z napisom, ki se je glasil: Ici repose le corps de Delphine Couturier, épouse de M. Delamare, médecin. Décédée... Priez Dieu pour le repos de son âme. (V slovensčini: Tu počiva truplo Delfine Couturiereve, soproge g. Delamare, zdravnika. Umrla... Molite Boga za pokoj njene duše). Tega kamna na njenem grobu ni več. Izgnil je kdo ve kam.

Edini »flaubertisti« in »bovaristi« in normandijskem gnezdu g. Feuquères ima fotografije in dokumente o mnogih nekoč živelih osebah v Rju, ki so nevede s svojim krajem vred vstopile v svetovno literaturo. Tako lahko pri njem vidiš sliko gospo Lenfantova, lastnice flaubertistom znane gostilne pri Zlatem levu in njenega moža, ki v romanu kot Hiwet vozi »Lustavice«. Star kavarner Feuquères, ki torej v Rju vodi »Gospo Bovaryjevo«, obenem pa svoje gostom z vermetom, se spominja, da je nekoč videl starega notarja iz Formeryja, ki je bil prišel v obiske k svojemu nečaku.

Gospodarstvo

Ugodnejši rezultati letošnjega izvoza živine

Pod vplivom oslabitve zunanega tečaja dinarja je letos v primeri z lanskim letom zlasti oživel naš izvoz živine, in to navzlic hudim izvoznim oviram (kontingentom). Čeprav so bile tudi izvozne cene nadalje slabe, se je vrednost izvoza živine precej povečala, kakor je razvidno iz naslednje primerjave (v milijonih Din):

	1929.	1931.	1932.	1933.
konji	55.5	30.7	11.4	23.3
goveda	141.0	116.7	20.9	40.8
svinje	114.0	113.3	110.6	101.7
drobnica	12.9	15.8	3.0	5.8
perutnina	18.0	51.8	34.3	42.9
av. meso, mast	96.9	85.2	51.3	54.0

Kakor je iz gornje tabele razvidno, se je letos po vrednosti podvojil izvoz konj, ki je zadnja leta rapidno padel. Letos smo v prvem polletju izvozili 16.600 konj nasproti le 8700 v lanskem prvem polletju in 16.100 v prvem polletju 1931.

Tudi izvoz goveje živine, ki je lani po vrednosti katastrofalno nazadovale, se je letos precej popravil. Lani smo v prvem polletju izvozili le 14.000 glav goveje živine (brez telet), letos pa zopet 30.900, tako da se je izvoz goveje živine po količini več kakor podvojil.

Izvoz svinj je bil letos v prvem polletju nekoliko manjši kakor lani, vendar je to pripisati le skoro popolnem zastoj izvoza v Avstrijo in Českoslovaško zaradi

Prodaja hmelja vnaprej

To zlo se v Savinjski dolini pojavlja vsako leto. Naš gospodarstvo obnemoglo kmet se zaradi naplacija, ki je v zvezi s prodajo vnaprej, odloči zanjo, daš sicer nima jasne slike o svetovnem hmeljskem položaju. Manjkajo mu izbrana poročila iz raznih hmeljskih okolišev, statistike o starih zalozah in rabi hmelja so nepopolne, a tudi o drugih dogodkih, ki vplivajo na rabo in na cene, ni dovolj obveščen. Na drugi strani imamo gmotno močnega kupca, ki pazi na vsak dogodek na svetovnem tržišču, ki je pomemben za bodočo ceno.

Vlogi kupca in prodajalca sta torej zelo neenaki. Posledica je, da je 90 odstotkov vseh prodajnih zaključkov vnaprej v škodo prodajalca. Primeri, v katerih je prodajalec zadel pravo, so redki in se skoraj vedno končajo tako, da ima prodajalec pri izročitvi blaga reklamacije zaradi kakovosti in polno drugih stisnit.

Letos je vprašanje prodaje vnaprej še posebno aktualno, ker so se kupcije zaključevale po 30 Din za kg. Pariteta svetovnih cen pa je okrog 60 Din za kg. Prodajalci vnaprej, ki so prodali svoje blago zaradi nekonkto sto dinarjev naplacija, so oškodovani odsej za več kakor 100 odstotkov.

Sprito dejstva, da se stiska savinjskega kmeta zlorablja, opozarjamo na zakon, ki je bil objavljen 2. julija leta 1931. v »Službenem listu dravske banovine« št. 147.

Zakon daje prodajalcu pravico, da kupoprodajnega dogovora ne izpolni. Obvezuje ga samo, da vsoto, ki jo je prejel kot naplatico ali kot kupno ceno, vrne z 10-odstotnimi obrestmi. Potrebno pa je, da prejeti znesek vrne pred obranjenem. Po zakonu mora prodajalec o pisno javiti ali pa ustmeno izjaviti na zapisnik pri pristojnem sodišču (okrajnem sodišču), kjer pa sodišča ni, na sreskem načelstvu ali v ekspozituri.

Narodna banka je lani po posredovanju narodnega poslanca g. Ivana Prekoršaka dala v svrhe obranjanja in sušenja hmelja kratkoročni kredit v višini 300.000 Din. Kakor je naše časopisje poročalo, je letos v iste svrhe dovolila Privilegirana agrarna banka 500.000 Din posojila, s katerim zneskom bo nedvomno omogočeno tudi, da se razveljavlji marsikatera skrajno neugodna prodaja hmelja vnaprej.

Gospodarske vesti

— Stanje hmeljskih nasadov pri nas ugodno, v Českoslovaški slabo. Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu poroča z dne 31. julija: Vreme minulih dveh tednov je bilo zelo ugodno za razvoj hmeljske rastline, ki je zdaj v najlepšem cvetju. Razveseljiv je pogled na s cvetjem obilno obložene stranske panoge, katerih barva se prehaja v zelenkasto zlatorumeno. Rastlina je zdaj popolnoma zdrava in brez vsakršnih škodljivcev in boleznih. Včeraj popoldne je izdatno deževalo, kar bo zelo pospeševalo pravilno okužljenje obilnega cvetja. To dejstvo navdaja hmeljarje z upanjem na precejšnjo letino. Obriranje se bo pričelo po 15. avgustu.

Bil je daleč naokoli znan pod imenom Louis, v resnici pa se je pisal Stanisław - Narcisse Bottet. Kdo je bil ta stari gospod? Zopet oseba iz »Gospo Bovaryjeve«: njen drugi ljubimec Leon Dupuis, ki kateremu je Ema (dejanska Delfina) pozneje zahajala v Rouen. Umrl je pred dvajsetimi leti. Ali je vedel, da je postal oseba iz svetovno znanega romana? Ali se je ta stari gospod, ki ga je nekega dne zadela kapa na ulici, spominjal mladostne ljubizni z Delfino - Ema, sentimentalno zdravnikovo ženo iz Rya?

Prvi ljubimec gospo Bovaryjeve Rodolphe Boulanger je takisto oseba iz življenja. Pisal se je Campion in so ga zvali »le beau Campion« (lepi Campion). Tudi on je končal kot samomorilec nekaj let po smrti gospo Bovaryjeve. Grad Huchette, kjer je sprejemal Ema, še stoji. Tudi Felicita, služkinja iz romana, je nekoč živel. Trgovca Lheureux, ki je tudi imel svojo ulogo v življenju gospo Bovaryjeve, se je imenoval Rey ali po domače Avergnet. Grad Heron (čitat v romanu poglavje, ki opisuje Charlesov in Ema obisk pri markizu) še stoji v bližini Rya. A gospod Homais, nesmrtni apotekar Homais, ta imenitna podoba vseh malomeščanskih »Bildungsblisterov«? Bil je to lekarnar Yvanne iz Rja; v prostorih njegove lekarne je sedaj trgovina z drobnim blagom. Iz romana je znano, da je imel Homais četvero otrok, katerim je bil dal slavna imena. Najstarejši je bil Napoleon. Vee to se ujemata tudi pri Yvanne. Napoleon Yvanne (Homais), ki je postal vrhni naslednik svojega očeta v Rju, se je tako proslavil, da so mu hvalni rojaki odkrili spominsko ploščo. Kajpak, ne kot južaka

znanih konfliktov, ki pa so sedaj poravnani. Kako dalekosežne posledice je imel ta zastoj, nam kažejo naslednji podatki. V marcu je ves naš izvoz svinj znašal že 19.900 komadov, v aprilu 15.800 komadov, v maju 7100 komadov in v juniju pa 11.200 komadov. Navzlic temu je izvoz svinj ostal skoro na lanski višini in smo v prvem polletju izvozili vsega 101.300 svinj nasproti 121.600, 108.800, 101.800 in 74.800 komadom v prvem polletju zadnjih let. Kakor je iz gornjih števil razvidno, se naš izvoz svinj vsa zadnja leta drži še prilično ugodno in je bil letos navzlic težkočam celo večji nego v konjunkturnem letu 1929. Če ne bi bilo v maju in juniju znanih ovir pri izvozu v Avstrijo in Českoslovaško, bi gotovo zabeležili vsaj po količini rekorden izvoz.

Izvoz drobnice se je po vrednosti skoro podvojil, po količini pa se je dvignil od 40.800 komadov v lanskem prvem polletju na 105.200 komadov, torej za 150 odst.

Svežeža mesa smo letos izvozili 499 vagonov (lani 504) v vrednosti 47.2 milij. dinarjev (lani 47.8), masti pa 62 vagonov (lani 33) v vrednosti 6.8 milij. Din (lani 3.5).

Ugoden rezultat je zabeležiti tudi pri izvozu perutnine, ki se je začel šele zadnja leta prav razvijati. Letos smo izvozili 455 vagonov perutnine (lani v prvem polletju 322 vag.) v vrednosti 42.9 milij. Din (lani 34.3).

Češki odsek Hmeljarske zveze v Zalcu poroča z dne 28. julija: Stanje hmeljskih nasadov se od dneva do dneva slabša. Če ne dobimo v najkrajšem času izdatnih padavin, moramo računati s slabo letino. Suša povzroča, da odpadajo listi ne le na pešeni, nego tudi na težki zemlji. Rdeči pajek se že razvija. V mnogih suhih legah odpadajo tudi že cvetje. Hladne noči pospešujejo razmnoževanje uši. Upi na letino so neutešno slabi. — Nemški odsek gornje zveze poroča z istim datumom: Stanje naših nasadov ni ugodno. Tropična vročina in stanovitna suša ogražata letino posebno v suhih legah in tam, kjer že dolgo ni deževalo. Proti živalskim in rastlinskim škodljivcem so se marljivo uporabljala obrambna sredstva. Peronospora je izgnila. Proti ušem se pridno brizga. Če ne dobimo v kratkem izdatnih padavin, se bodo uši na letino še poslabšali. Danes je že gotovo, da letos ne bomo osegli množice lanske letine.

— Nadaljnje nazadovanje uvoza železa in strojev. Uvoz železa je za našo državo nekoč merilo za presojlo investicijske delavnosti, kajti za razvojem ali zastojem gradbene in sploh investicijske delavnosti se več ali manj dviga ali krči uvoz železa, strojev in silničnega materiala. Za prvo letošnje polletje nam kaže uvozna statistika ponovno nazadovanje kakor je razvidno iz naslednjih števil o vrednosti uvoza (v milj. Din):

	1929	1930	1931	1932	1933
železo	66.5	63.6	38.7	22.6	12.3
žel. cevi	31.3	29.5	23.2	14.1	6.8
žel. pločev.	51.6	46.3	31.0	12.8	3.7
stroji, apar.	280.3	220.9	158.1	74.0	37.3

elektrotr. 83.6 90.2 82.7 66.9 31.7
premeti 31.3 29.5 23.2 14.1 6.8
Najbolj je zadnja leta nazadovale uvoze železa (nepredelane) in polpredelane, ki je od leta 1929, padel na eno petino. V enakem razmerju se je skrčil uvoz cevi, uvoz žel. pločevine se je po lanskem pad. ok letos zopet dvignil. Rapidno je zadnja leta padel uvoz strojev in aparatov, in sicer skoro na eno osmino. V manjši meri pa je nazadovale uvoz elektrotehničnih predmetov, ker se zaradi krize elektrifikacijska dela niso v taki meri skrčila, kakor druga investicijska dela. — Komčo je omeniti še uvoz železniškega materiala, ki je znašal v I. polletju 1930 še 75.2 milijona Din, leto pozneje je padel na 15.8 milijona Din, lani je v prvem polletju znašal 21.6 milij. Din, letos pa 16.8 milij. Din, in pa uvoz prevoznih sredstev (zlasti avtomobilov), ki je v zadnjih dveh letih padel na eno dvajsetino namreč od 124.1 milijona Din v I. polletju 1930 na 23.6 milij. Din v lanskem in 9.7 milijona Din v letošnjem prvem polletju.

— XIV. vzorčni sejem v Liberu (CSR) bo od 12. do 18. t. m. Liberec je najvažnejše češkoslovaško industrijsko središče in se jejem v Liberu znan kot najugodnejši nakupni trg za vse češkoslovaško kvaliteto no blago. Sejem bo nudil tudi letos obilno izbiro visokovrednih proizvodov. V okviru vzorčnega sejma samega se bodo nadalje

iz romana — najbrž sam ni vedel, da nastopa v »Gospo Bovaryjevi«, — narave kot zaslužnemu javnemu delavcu. Tudi on je, prav kakor njegov oče, pisal v lokalne liste in se boril za napredna načela: postal je celo socialist, napoeval pa — orleanisti, nazadniki.

O Charlesu Bovaryju (v življenju Eugenu Delamareu) pripoveduje g. Feuquères, da se je najbrž tudi zastrnil, da z nekim lažnim strupom. Po ženini smrti se je čutil osamljenega, pacienti so izgubili zaupanje vanj, začel je v denarne stiske. Umrl je 18. decembra 1849 ob 5. uri 30 minut zjutraj, star 38 let. V romanu je malo drugače. Vrt je ves v cvetju in sinje nebo se smeji nad božjim svetom, ko se je dopolnila uroda Charlesa Bovarvja. Hčerka Berta je ob sedmih zjutraj prišla na vrt in ga je našla mrtvega s šopom Eminihi las v roki...

Kako je bilo o hčerko Charlesa in Eme? Larquier ne pove ničesar o njeni usodi. Zato pa se je Berthe (v resnici Alice) spomnil Herman Wendel v citiranem članku. Alice ni postala delavka v predilnici, kakor čitaj v romanu, marveč je odšla pri sorodnikih in se je v Rouenu omožila z nekom, ki je bil takisto omejen kakor apotekar Homais. Hčerka se je samovalna matere, in ko so se razširili glasovi, da je sin doktorja Flauberta v Rouenu, Gustave Flaubert, spisal o njeni materi roman, je baje hiš dala na skrivaj odstraniti kamen z njenega groba, da bi tako ščitilec »Gospo Bovaryjevo« zabrisala sled za ljubečino romana. To se je zgodilo l. 1887. Emina nečakinja je l. 1929, ko je Wendel obliavljal svoj sestavek, živela kot zarjavla devica v Rouenu in ni hotela

vršile tudi posebne različne pridelitve. Najvažnejše razstavne skupine so: tekstilni sejem, tehnični sejem s specialnimi skupinami tehnike in obrti, racionalno gospodarstvo, elektrotehnika, pisarniške potrebitve, radio, izumi in različne novosti, kosmatika, hotelirstvo in gostilničarstvo, sejem pohištva, turizem in tujski promet, razstava »Žena in dete«. Pri posetu Českoslovaške ni potreben vizum na potnem listu. Dovoljene so posetnikom iz Jugoslavije vozne olajšave 50 odst. pri povratku. Prav tako so tudi razne parobrodne družbe dovolile posetnikom vozne olajšave od 10 do 50 odst.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kreki sprejema na 24. t. m. ponudbe glede dobave električnih strujomerov. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema na 23. t. m. ponudbe glede dobave medenineaste žice, mrež, mavca, mramorne moke, keramičnih plošč, olja za mehaniko itd., do 22. t. m. glede dobave orodja, voska, smole, sukanca, trakov, do 24. t. m. glede dobave 1500 kg bombažastih krp, 1000 kg lanenih krp, 3000 kg bombaža za čiščenje in lanenega platna, do 28. t. m. glede dobave 4000 kg petroleja, 600 kg strojnega olja in 3000 kg konsistentne masti, do 29. t. m. pa glede dobave petrikove paste, masti za usnje, čebelnega voska, ricinovega olja, olja od koščic, sveč in glicerina. Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: 4. septembra pri sanitetnem oddelku komande mornarice v Zemunu glede dobave ruhih, osebnega perila, brisač, bolničarskih plaščev, predpasnikov za bolničarje, cunj za brisanje posode, lanenega platna, sukanca, motvoza, 12. septembra pri ekonomskem oddelku komande mornarice v Zemunu glede dobave 25.000 kg fižola, 10.000 kg riža in 10.000 kg testenin; 5. septembra pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave signalnih naprav, 25. septembra pri upravi policije v Zagrebu glede dobave 90 komadov plaščev. Dne 21. t. m. bo pri dravski delavnici v Ljubljani oterna licitacija glede dobave 76 kub. metrov lesa. Dne 22. t. m. bo pri ekonomskem oddelku komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave železa, železnih cev, jekla, zakovnic, vijakov in žbljev.

— Oddaja zakupa restavracije na postaji Maribor, glavni kolodvor, bo z licitacijo 4. septembra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Borze

1. avgusta.

Na ljubljanski borzi (premija 28.5%) je danes deviza na Pariz malce popustila, medtem ko so se nekoliko dvignili Amsterdam, Berlin, London, Trst in zlasti Newyork. Drugi devizni tečaj so neizvojenjeni. — Avstrijski šilling se je zaključil v Ljubljani v privatnem kliringu po 8.85, v Beogradu po 8.67 in 8.65 in v Zagrebu po 8.6750. Grški boni so notirali v Zagrebu 38 blago, v Beogradu 37.50 denar, v Ljubljani pa so brez notice.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je notirala vojna škoda nekoliko nižje. Zaključke je imela za kaso po 224 in 226. Nadaljnje zaključke so imele državne vrednote: 4% agrarne po 26.50, 7% Blair po 33 in 6% beglučke po 35.50 in 36. Od zasebnih vrednot se je zaključila Sečarana Osijek po 165 in 170.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2312.07 — 2323.34, Berlin 1364.58 — 1375.38, Bruselj 799.13 do 803.07, Curih 1108.35 — 1113.85, London 190.30 — 191.90, Newyork ček 4230.49 do 4258.75, Pariz 224.27 — 225.39, Praga 169.79 do 170.65, Trst 301.79 — 304.19.

Zagreb, Amsterdam 2312.07 — 2323.43, Berlin 1364.58 — 1375.38, Bruselj 799.13 do 803.07, London 190.30 — 191.90, Milan 301.79 do 304.19, Newyork kabel 4252.49 — 4280.75, ček 4230.49 — 4258.75, Pariz 224.27 — 225.39, Praga 169.39 — 170.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih, Pariz 20.235, London 17.21, Newyork 896, Bruselj 72.125, Milan 27.25, Madrid 48.20, Amsterdam 208.60, Berlin 123.85, Dunaj 72.80 (58.03), Stockholm 88.75, Praga 15.32, Varšava 57.75, Atene 2.97, Bukarešta 3.08.

Dunaj, (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.51, London 30.33, Milan 47.88, Newyork 677.08, Pariz 35.59, Praga 25.35, Curih 175.66, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti

Ljubljana, 7% investicijsko 46.50 den., 8% Blair 35 den., 7% Blair 33 den., 4% agrarne 26.50 den., 6% beglučke 36 den.

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda kasa 224 — 225, oktober 222 — 225, december 223 — 226, 7% investicijsko 46 — 50, 4% agrarne 27 — 29, 7% Blair 33 — 34, 8% Blair 35 — 37, 7% posojilo Državne hipotekarne 50 blago, 6% beglučke 35.75 — 37; bančne

ničesar slišati o svoji nesrečni babici, ki da je tako grešila, da je njen greh prišel v roman in ni sramoti ne kraja ne konca...

Se li spominjate resnobnega zdravnika, ki je prišel k Emini smrti poseljši? Bil je oče avtorja »Gospo Bovaryjeve«, ki je res prišel na pomoč zdravnikovi ženi iz Rya, Delfini, ki se je bila zastupila zaradi ljubezni in dolgov. Koga bi še omenili? Navedimo pa Wendu, da je Hiwet (Thérin), ki je volil »Lustavice«, doživel svetovnopisemsko starost okrog sto let...

Tako smo torej spoznali, koliko je Flaubert v svojem najboljšem romanu črpal iz življenja. Čeprav je pri pisanju »Gospo Bovaryjeve« imel pred očmi konkretni kraj in konkretne osebe, pa je vendar njegov umotvor po svoji vsebini in obliki izrazil umetniška ustvaritev, ki podaja v Emini Bovaryjevi tip sentimentalne Francozije in v njenem okolju Jonville l'Abbaye tipično francosko podeželje, njegove navade in običaje, ki se v provinci tudi danes niso kdove kaj izpremenili. Tako se torej resnično življenje pretvaja v roman, tako nastaja iz bogatih doživljajev večna umetnost!

Kdor je zaljubljen v Flaubertovo delo, bo, kakor dobro pravi Larquier, z neko sladko malanholijo čital podatke o nekoč živih ljudeh, ki so nehoti in nevede postali junaki enega najboljših literarnih umotvorov 19. stoletja.

—

Hrvatska Matice je pravkar izdala »Zabrane pjesme« Antuna Branka Simića, zbirko zgodovinskih razprav dr. Rudolfa Horvata. »Hrvatska Podrinje« in roman Zdenko Josić — Seunik »U godini kušnje«.

Glavobol? Migrena?

Vzemite le Pyramidon! Vendar pazite pri nakupu na sledeče: Pristni zavitki in tablete imajo napis Pyramidon in Bayerjev križ.

V z. Jugela k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglaš je registr. pod S. br. 9453 od 31.V. 1933.

vrednote: Narodna banka 3700 denar, PAB 221 — 223; industrijske vrednote: Sečarana Osijek 165 — 175, Trbovlje 135 blago, Impex 50 denar, Isis 15 — 25.

Beograd, Vojna škoda 225 zaključek, za avgust 225 in 224.55 zaključka, 7% investicijsko 50 zaključek, 6%

Iz življenja in sveta

Prostor in čas

Prostor in čas sta dva pojma, ki ju je silno težko opredeliti. Po Kantu sta nam ta dva pojma prirojena. Vso materijo si lahko predstavljamo samo v prostoru, vse gibanje samo v času.

Čeprav si ju sama moremo predstavljati le omejeno smo vendarle prepričani, da sta brezmejnata, kajti meja nekega prostora deli po naših izkušnjah le dva prostora, a konec nekega dogodka je obenem pričetek drugega.

Kakor se nam vidi brezmejnost časa in prostora nekaj samo ob sebi umevnega, tako se nam prostor določene velikosti vidi neodvisen od časa, določen čas pa neodvisen od prostora. Kubičen meter ima za naše pojmovanje isto velikost danes kakor včeraj in jutri, sekunda pa nam je enako dolga, naj opazujemo nje potek kjerkoli. Razdalja med stalnih točk v prostoru nam je nespremenljiva vrednost, isto tako časovno razdobje med dvema dogodkoma.

Tako je človeštvo menilo tisočletja. V modernem času pa je pričelo v pravilnost teh svojih spoznanj temeljito dvomiti. Kako naj si na primer zamislimo stalno točko v prostoru, če vemo, da se zemlja vrti okrog svoje osi in okrog sonca, sonce z vso vesoljnostjo pa se giblje v neznan smer? Položaj neke točke ni absolutna količina, temveč le relativna z ozirom na položaj neke druge točke. To nam mora napraviti vse dosedanje predstave o času in prostoru sumljive.

In znamenita relativnostna teorija je v

Prostor ni neskončen...

resnici spremenila te predstave. Njena težava je edino ta, da nam je dala namestu novih, nazornih predstav kopico matematičnih formul, pod katerimi si povprečen človek ne more predstavljati ničesar. Pač pa so te formule v presenetljivem soglasju z mnogimi znanstvenimi spoznanji, do katerih je prišlo človeštvo popolnoma neodvisno od te teorije, in znanosti je pomagala obenem od cele vrste novih spoznanj.

Kar bo povprečen človek od rezultatov relativnostne teorije še kolikor toliko umel, je pred vsem to, da prostor ni neskončen, temveč količina s premerom približno 150 milijonov svetlobnih let. V teh daljavah je tudi prilično meja naših astronomskih opazovanj. Prostor je nadalje zakrivljen, kar pomeni z drugimi besedami, da je to, kar si predstavljamo kot ravno črto in ploskev v resnici zakrivljena črta in ploskev. Razdalja med dvema točkama ali trajanje določenega časa, n. pr. sekunda, sta spremenljivi količini in odvisni od gibalnega stanja opazovalca. V vesoljstvu se čas in prostor končno tako prepletata drug z drugim, da predstavljata neločljivo enoto in vesoljstvo torej ni tridimenzionalno, kakor so mislili še nedavno, temveč četverdimenzionalno, pri čemer pa se vse predstave nehalo. Saj je že to težko umeti, da je prostor neke zaključen in da za njim ni nič.

Človeški duh tega menda sploh nikoli ne bo razumel, kvečjemu če si ne razvije še nekega posebnega čuta, ki mu bo omogočal predstaviti »četrti dimenzije«.

Einstein v Londonu

Iz hitlerjevske Nemčije pregnani učenjak je bil slovesno sprejet v angleškem parlamentu

Počitnice predsednika Lebruna

Sedanjí predsednik francoske republike je, kakor znano, sin preprostih kmečkih staršev. Narodil se je v departementu Meurthe et Moselle, kjer je še danes njegov brat poljedelec. Čuvajoč tradicije svojih prednikov, orje in žanje, kakor sta to delala njegov oče in ded.

Predsednik Lebrun se vsako leto s hvaležnim srcem spomni rojstnega doma in pride v rojstni kraj na počitnice. Pri tem se rado zgodi, da prime za plug in motiko in pomaga pri delu na polju. Tudi letos kani prvi državljani Francije prebiti počitnice po stari navadi kot gost svojega brata na rojstnem domu.

V prvi polovici avgusta odpotuje v Mercy le Haut, kjer bo za nekaj časa odločil državniške skrbi. Tja mu ne bo sedel prav nihče iz spremstva državnega poglavarja, niti predsednikov osebnih tajnik. Drugo polovico avgusta pa bo Lebrun preživel s spremstvom svojega »dvora« v Rambouilletu, kjer se mu bodo v začetku jeseni pridružili ministri pariškega kabineta in diplomati akreditirani pri francoski vladi.

Vročinski val nad Parizom

Številni prepovedani kraji ob Seini so polni kopalcev

Smrtna nesreča pri požigu

V Wallernu na Gradiščanskem se je primerila eksplozija, pri kateri je ubilo gospodarja. Eksplozija je nastala v kletnih prostorih gostilne Pfeifer in je razbila 13 oken in razgnala 15 sodov za vino in pivo. Tudi nekaj živali je obležalo pod razvalinami.

Krčmar Pfeifer, ki je hotel v trenutku katastrofe odpreti vrata v klet, je postal žrtev eksplozije. V bolnišnici, kamor so ga odpeljali, je izdihnil kmalu po izročitvi. Kljub temu, da se je vil Pfeifer v smrtnih krčih, so ga v bolnišnici zaslili, da bi dognali vzrok katastrofe. Izpovedal je, da je slišal v kleti šumenje in da je hotel pogledati, če se ni tja vtihtopal kak tujec. V trenutku, ko je pogledal skozi vrata, ga je udaril v obraz neznan moč.

Ta izpoved pa je bila, kakor se je pozneje izkazalo, zlagana, kajti Pfeifer je sam hitel v klet, kjer je prižgal ogenj. Pred kratkim je namreč zavaroval svoje gospodarsko poslopje za mnogo višjo ceno, kakor je bilo v resnici vredno. Nadejal se je, da bo ogoljufal zavarovalnico s podtaknjenim požarom. Pfeifer je vrgel vžgalnico v mešanico bencina, ki pa je bila tako nerodno pripravljena, da ni hotela goreti, ampak je samo eksplodirala in vžela gospodarju življenje.

MNOGI NE VEDO...

da so v neki newyorški kaznišnici uvedli nov električni kontrolni sistem; jetnike v celicah pozovejo z zvonom, da se javijo, na kar morajo pritisniti na gumb in v stražnici se zasveti pri številki celice majhna žarnica;

Vročina na severnem tečaju njami Celzija!

Kdor bi si v teh vročih dneh želel biti v arktični pokrajini, češ da je tam tako lepo hladno, bi se silno motil. Kajti tudi v tistih deželah je v poletju vroče in včasih celo bolj vroče nego pri nas, ker sonce žari neprenehoma dan in »noč« na glave ubogih zemljanov.

Kratko poletje polarnih ozemelj ustreza nekako našemu mesecu juliju in v tem času se dvigne termometer neredko celo v senci na 40 stop. Celzija. Edino pribežališče daje severnjaku pred vročino njegov šotor, v katerem si mora s »prtom« iz galebje kože neprestano brisati potni obraz.

Ta čas pa zažari visoki sever v čudoviti barvni simfoniji. Oči, ki so jih slepile mesece in mesece večno bele snežne poljane, si počijejo v zelenem sijaju nepreglednih travnatih ozemelj. Neštete rumene in modre cvetke dajejo temu zelenju poseben čar, ptice sedijo v svojih pritalnih gnezdih, miške in veverice švigajo sem in tja, mladi karibuji, volkovi in bele lisice se vdvajajo svojim igram.

V tem času ostavlja Eskim svoje domovanje, ki si ga je izkopal globoko v snežno plast in ki ga je sonce spremenilo v

brezoblični kup mokrote. Postavi si šotor iz živalskih kož in prične z veliko marljivostjo zbirati zalogo za bližnji zimski čas. Ob rekah lovijo moški ribe, ženske pa zbirajo toľščo ubitih tujnov in mrožev v nepropustne kožne vreče.

Delo v neprestani vročini ni lahko, posebno v obleki je skoraj nemogoče. Ne samo otroci, temveč tudi odrasli stopajo zato v tem času v najpreprostejšem, Adamovem kostumu naokrog. Nekemu misionarju, ki je ob neki reki srečal skupino v takšnih kostumih kopajočih se odraslih Eskimov in Eskimovk ter jih je hotel pregovoriti vsaj za primitivno kopalno oblačilo, so odgovorili z gromovitim smehom: »Saj bi tako samo obleko zmočili!«

Ob koncu julija se sonce že nagiblje proti obzorju in kmalu prične že toniti pod njega. Noči postajajo daljše in daljše, ostri mrazovi pokončajo cvetke, trava postaja rumena. Ptice in severni jeleni se selijo proti jugu. Nekega dne zapade prvi sneg in Eskim si izkoplje vanj svoje zimsko bivališče. Kratko polarno poletje je končano.

Gadja zalega v slamnati strehi Maščevanje nevoščljivih sorodnikov zaradi zapuščine

V Thani (južna Grčija) je nedavno umrl človek, ki je zapustil svojo s slamo krito hišo in vse, kar spada zraven, mlademu zakonskemu paru. Žena je bila sorodnica pokojnika in je morala zaradi zapuščine izvozjevati

svojo pravico pred sodiščem, kajti nevoščljivi sorodniki so ji hoteli iztrgati vse, čeprav je bilo vse skupaj malo vredno.

Ko je bila pravda odločena njej v prid, se je mlada žena s svojim možem naselila za nekaj časa pod slamnato streho. Kmalu po priselitvi v novo stanovanjsko pa sta zakonca

opazila velikega gada. Ubila sta ga pri priči, kajti ta vrsta kač je zelo strupena in škodljiva. Mož je zaradi ženinoga strahu dal preiskati vso okolico hiše, če ni kje v bližini kakšno gadje gnezdo. Našli niso ničesar, zato sta se zakonca pomirjena vrnila v hišo.

Cez nekaj dni pa se je zakonca nudi nenavaden prizor. Od strehe je mahal z repom

sikarjač gad in jezno pihal na gospodarja in gospodinjco. Tega primera niso mogli ujeti, ker se je skril. Zdaj je zavlada v hiši prava panika, ki se je še povečala, ko je poginil hišni pes, zvesti čuvaj. Preiskava je dognala, da je poginil od kačjega pika...

Ženo, ki je podedovala hišo po svojem sorodniku, je zaradi teh dogodkov obšel takšen strah, da se ni upala nikamor več. Zbolela je in je morala ostati v postelji. Mož, ki mu je bila prva skrb, da pomiri ženo, pa je od zore do mraka iskal gadje gnezda in je slednjič

izsledil na strehi v slami gnezdo, v katerem so migotale strupenice. Ko je povedal ženi o nenavadni najdbi, so jo po-

podtaknili mladi ženi nevoščljivi sorodniki, ki so ji hoteli s tem zagreniti življenje. Z zavedo se bo torej bavilo tudi sodišče.

Smrt lorda Burhama

V Londonu je preminul lord Burham, bivši lastnik znanega angleškega dnevnika »Daily Telegraph«. Njegov oče, ki je tudi nosil lordski naslov, je bil politični ravnatelj tega lista ter ima velikanske zaslugе za razvoj angleškega novinarstva in novinarstva.

Burhamov oče je svojčas močno podpiral znano Stanleyovo odpravo, ki je iskala Livingstonea v Afriki. Svojega sina je najprej izločil doma, potem ga je poslal za dopisnika svojega lista v Afriko ter mu l. 1904 izročil vodstvo lista, ki je bil od leta 1885 Burhamova rodbinska last. Pokojni lord Burham si je stekel lepe zaslugе za novinarski stan ter je bil l. 1921, 1922 in 1926 predsednik mednarodne konference za delo v Zenevi. Od l. 1916 do 1926 je bil tudi predsednik tiskovnih združenj Britskega imperija.

Letošnja potna obleka

Svetla volnena obleka s pisanim trebušnim pasom

Elektrika spodbada dirkalne konje

Policijske oblasti v Chicagu so aretirale sedem jockeyev in lastnikov dirkalnih konj, ker se je izkazalo, da so dirkači vbrizgali živalim prepovedane kemikalije ter na ta način dosegli izredno močne uspehe.

Nekemu detektivu se je posrečilo odkriti, da so jockeyji imeli posebne aparature za priganjanje uboge živali. Pod sedlom so imeli bakreno ploščo, ki je bila po fizi zvezani z električno baterijo. Bakreno ploščo so potisnili na najbolj občutljivo mesto in konji so dreveli po dirkališču kakor blazni, ker jih je ves čas dirke šibala elektrika.

Lifi Damita v Londonu

Londonški redar razkazuje znani filmski zvezdnici posebnosti angleške prestolnice

Najstarejše umetno zobovje

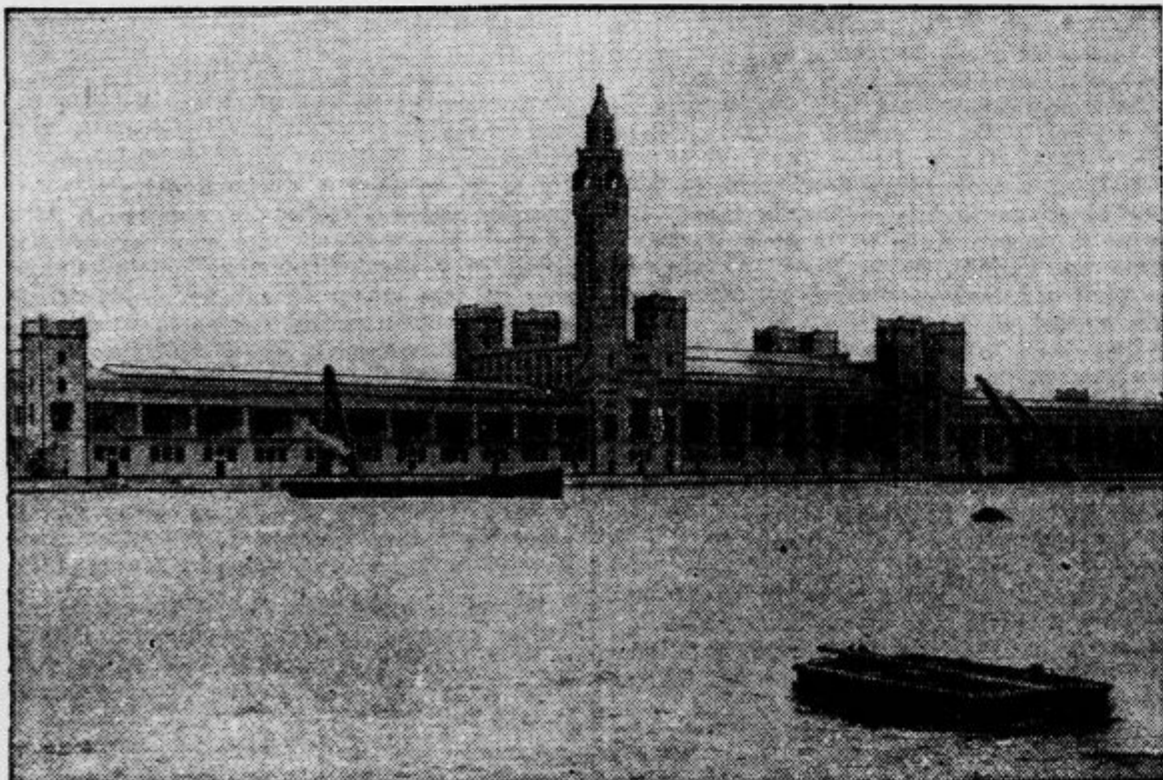
Umetni zobje niso iznajdba moderne dobe, temveč mnogo, mnogo starejši, kakor si marsikdo predstavlja. Raziskovalci so dognali, da so poznali umetne zobe že v starem Egiptu. Pred časom so našli takšno umetno zobovje v grobnicah. Seveda pa niso izdelovali stari Egipčani zob iz zlata in porcelana, ampak iz lesa siko-more.

Z bobnarji nad slabe plačnike davkov

Turška vlada je pri nedavni reviziji davkoplačevalcev ugotovila, da je izredno mnogo državljanov v zaostanku za davki. Kemal hoče odpraviti to malomarnost s posebno energičnim ukrepom.

Turškemu parlamentu v Angori bo predložen osnutek zakona, po katerem bodo vsakega zamudnega davkoplačevalca dan na dan opominjali bobnarji pred hišo na njegovo dolžnost do države. Bobnanje bo prenehalo šele potem, ko bo davkoplačevalec poravnal svoje obveznosti do zadnje pare.

Cherbourg konkurira Southamptonu

V ponedeljek so v Cherbourgu v navzočnosti državnega predsednika Lebruna svečano blagoslovili novi pristanski kolo-dvor.

Franciji je manjkalo v Rokavskem prelivu moderen kolodvor za izkladanje in prelaganje prekomorskih tovarov. Nedostatek se je v Franciji tem bolj čutil, ker imajo Angleži v Southamptonu izborni pristanišče z vsemi napravami, ki jih zahteva moderni promet.

Preureditev cherbourške luke je stala 300 milijonov frankov. S preureditvenimi deli so začeli pred štirimi leti, dovršili pa so jih v zadnjem času. Cherbourg je s tem postal ne le oporišče za francoske podmornice, ampak tudi prvovrstna luka za prekomoranski promet s posebnimi brzimi zvezami v Pariz. Poseben avtomobilski vlak bo pripeljal potnika iz Cherbourga v Pariz v štirih urah.

KARIKATURA

NEMSKI PARADIZ

Prej je vladal mir, danes kraljuje »red«. Prej je bila svoboda, zdaj je »red«. Prej smo poznali demokracijo, danes samo še »red«. Res, lepo je danes v Nemčiji!

ANEKDOTA

Adele Sandrock, slovita igralka, se je v svojih mladih letih nekoč peljala z železnico. V kupeju je sedel njej nasproti samo mlad človek, ki ji je pošiljal izza svojega časnika prikrita pogleda. Adele je to opazila in ni imela nič proti temu, da bi se malo seznanila, kajti mladi človek ji je ugajal. Bil je pa strašno boječ, vsako krat, ko se je že pripravil, da vrže prvo besedo, mu je beseda običajno v grlu. Ni se mogel odločiti, da bi začel in je v zadregi mencial sem in tja. Tedaj je Adele s svojim globokim basom in skoraj ogorčeno hipoma prekinila molk: »Vi, mladi mož, opozarjam vas na to, da na naslednji postaji izstopim!«

VSAK DAN ENA

Spretni vratar

»Kako vendar storiš, da ujameš vselej žogo?«
»Na prstih imam žvečljivi gumij!«

S P O R T

Plavalni dvomatch Victoria : Ilirija

V večeršnjem »Jutru« smo že poročali o rezultatih prvega dela plavalnega dvomatcha med JSK Victorijo (Sušak) in Ilirijo. Danes prinašamo še preostale rezultate: 400 m prosto gospodje. Na startu sta za Victorijo državni reprezentant Mini in junior Stoker, za Ilirijo Jesih in junior Michalek. Po rezultatih, ki jih je dosegel na morju, se pričakuje zmaga Minija z naslednjim 15 do 20 m v času novega rekorda. Res Mini takoj prevzame vodstvo. Na 100 metrov obrne v času 1:12. Ostali trije so v strnjeni vrsti cca. 6-8 m za njim. Na 200 m je Minijev čas 2:39, razdalja je povečana na 8 do 10 m. 300 m. Po obratu se zdi, da hoče biti Michalek s spurtom, ki ga obdrži celih 100 m do konca. Za njim se zapodi Stoker. Mini, ki je na vodstvu obeh v spurtu ni dorasel, Michalek se mu približuje čimdalje bolj. Jedva uspe Miniju, da se do cilja obdrži na prvem mestu, ki mu ga ob silnem navdušenju publike Michalek v zadnjih metrih resno ogroža. Jesih ni vzdržal vražjege tempa na koncu in je zaostal. 1. Mini (V) 5:39.5, 2. Michalek (I) 5:41.2, 3. Stoker (V) 5:42.7, 4. Jesih (I) 5:49.8.

5x50 m prosto gospodje: Ilirija takoj prevzame vodstvo in ga obdrži do konca brez posebnega naprejanja: 1. Ilirija (Lavrenčič, Svetek, Zihel, Petrovič, Fritsch) 2:27.6; 2. Victoria (Polič, Marčeta, Mini, Golob, Grknič) 2:32.6; 3. Ilirija juniorji (Fetich, Čuden, Serbec, Lenard, Fux) 2:36.5. V prvi štafeti Ilirije je plaval najbolje Lavrenčič 28 sek.

Bilanca plavalnih točk izkazuje torej tri veljavne in en neveljavni državni rekord in en rezultat boljši od državnega rekorda, s katerim se je Hribar placiral na drugo mesto. Izostal je pričakovani Minijev rekord na 400 m prosto in pa željeni rekord Ilirijanske štafete 5x50 m prosto. Izmed petih plavalnih disciplin dvomatcha jih je Ilirija dobila dvoje, v treh pa po hudem boju podlegla s minimalno diferenco. Najbolj pomembna pa je bila zmaga juniorke Grosechlove nad Medančičev, ki je večkratna državna rekorderka in prvakinja.

Water - polo Victoria : Ilirija 3:3 (3:0)

Victoria ima v prvi polovici več od igre, igra premošljivejši in previdnejši kot Ilirija, ki jo zlasti pri streljanju na gol spremlja precejšnja smola. Victoria igra največ na Grkniča, ki drži vso igro pokonci — uspe je do polovice zabiti tri gole, od katerih gresta dva popolnoma na vratarjev račun. Tu pa tam poskuša Victoria šli s preostro igro, v čemur se zlasti vidno odlikuje Polič, kar mu kmalu prinese slednji opomin in pri skorajšnjem ponovnem slučaju izključitev. Ilirija da svoj prvi gol v domače moštvo prihaja malo več smiselno in sigurnosti. Kmalu je žoga drugič v nasprotnikovi mreži in v drugi polovici zadnje minute uspe izenačiti, nato konec.

V moštvo gostov je bil odličen Grknič, ki je bil najboljši mož na polju. Prav dober je bil Pavešič v голу, ki je bil dolgo časa nepremagljiv. Ostalo moštvo igra solidno, mestoma ostro.

Domači so, ko je mašinerija enkrat prišla v tek, dobro zaigrali. Tu pa tam so sicer padli popolnoma iz koncepta, kar pa ni imelo hujših posledic. V streljanju na gol pa jim manjka še sigurnosti. Poleg neumnega, a še vedno preveč egoističnega Turnška sta bila to pot prav dobra Michalek in Jesih, dočim je bil Fritsch nekoliko pod svojo običajno formo, a še vedno na svojem mestu. Žirovnik, ki je nastopil letos prvič, je pokazal od lani mnogo napredka. Jannik pa je dal igro, ki smo jo od njega vajeni. Ilovjar je bil v prvi polovici komoden; dal se je dvakrat na naiven način presenetiti. V drugi polovici je svoje delo opravil solidno.

Lahkoatletski dvomatch Gradec : Ljubljana

V soboto in nedeljo na igrišču Ilirije. V soboto in nedeljo bomo imeli priliko videti mednarodno lahkoatletsko moštvo večjega formata, in sicer reprezentanco Gradca, ki uživa ne samo v avstrijskih sportnih krogih, temveč daleč preko meje Avstrije, odlično reputacijo. Preizkušeni avstrijski lahkoatletski borcec bo Ljubljana postavila nasproti mlade, sicer nerutinizirane atletke, toda polne ambicije in želje do napredka. Ljubljansko sportno občinstvo, ki vedno poudarja, kako visoko ceni sport kot telesno vzgojo, naj na tem dvomatchu dokáže, da je ta trditve upravičena. Zavoljo tega vsi na dvomatch Gradec : Ljubljana! Podprite moralno in gnotno naše mlade borce, ki so prevzeli nalogo širiti lahko atletiko in s tem telesno vzgojo med našim narodom in častno zastopati barve Ljubljane v borbi z odličnimi inozemskimi pionirji lahkoatletskega sporta! Predprodaja vstopnic od danes naprej pri trvdki Alpina, Tyrševa c. 9. Cene: tribunski sedež 10 Din, stojšče 8 Din. Dijaške po 5 Din in mladinske po 3 Din se bodo prodale samo na igrišču na dan tekovanja.

Odbor za izvedbo lahkoatletskega dvomatcha Gradec : Ljubljana. Danes ob 18. na igrišču Ilirije izbirni miting v naslednjih disciplinah in obvezen za naslednje atlete: skok v višino z zaletom: Marek E., Dobovšek, Gregorka; met diska: Slamič, Stepišnik, Jug. Dobovšek, Curda; met kroglice: Marek E., Jeglič, Stepišnik; tek 800 m ali 1500 m: Zorja Aleks, Lejka, Starman. Istotam ob 18.30 zadnji trening stafetnih predaj za Putinjo, Zupančiča, Kovarčiča in Slaparja. Točao in zanesljivo! Odbor lahkoatletskih sodnikov JLAS, Ljubljana. V četrtek ob 20.30 sestanek naslednjih sodnikov v tajništvu Primorja, nebotičnik, IV. nadst., soba 410, zaradi dvomatcha Gradec : Ljubljana: geom. Čuma, Windisch, Gregorič, Sancin S., Luj. Vidic, Cimperman, Cek, dr. Alujevič, Šušar, Grünfeld, dr. Kuhelj, Pevalček, Gnidovec, Megušar, Bradač, Keber, Stepišnik. Točno in zanesljivo!

Službene objave LHP. Redna seja upravnega odbora danes ob 20. v zadnji sobi restavracije Slov. Navzočnost vseh odbornikov je nujno potrebna, ker se bodo danes izdale jousenske prvenstvene tekme.

Druga izbirna tekma za sestavo celjskega tima se bo pričela danes ob 18.15 pri »Skalnati kleti« v Celju. Medkulne kolesarske dirke kolesarskega in motociklističnega društva »Sava« se bodo sodelovanjem društva »Soča« vršile v nedeljo 13. t. m. ob 15. na dirkališču Hermesa v Šiški. Dobček paviljonov je namenjen brezposelnim rudarskim družinam. Sodeluje godba Vič-Glince.

Veliko veslaško tekmovalje v Mariboru bo priredil »Studenjski sportni klub« v okviru »Mariborske tedne« v nedeljo 6. t. m. ob 9. dopoldne s startom na Mariborskem otoku in s ciljem v Kiferjevem kopalisku. Tekme se bodo udeležili vsi lanksi znani favoriti. Vsi sportniki veslači, ki nameravajo sodelovati pri tej tekmi, brez ozira na to, ali imajo lasten čoln ali ne, in pa vsi lastniki čolnov, ki ne bodo tekmovali, se prosijo, da se zgledajo pri blagajniku v Kiferjevem kopalisku do sobote 5. t. m. Prijavnine ni.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 17. naprej strogo obvezen trening za ligino skupino.

Prvi obrisi olimpiade v Berlinu 1936

Mednarodni olimpijski odbor je na zadnjem kongresu na Dunaju odobril organizacijski načrt za izvedbo olimpiade leta 1936, tako da bo zdaj nemški organizacijski odbor na vsej črti začel, oziroma nadaljevati priprave. Iz spomenice, ki je bila predložena mednarodnemu olimpijskemu odboru, so zanimive naslednje podrobnosti.

Glavni stan mednarodnega olimpijskega odbora za telesno kulturo. Glavno mesto bo blizu brandenburških vrat, odkoder bodo člani lahko udobno in hitro dospeli v stadion, tehnično vodstvo olimpiade pa bo ostalo v prostorih nemškega državnega odbora za telesno kulturo. Glavno pozorišče vse olimpiade bo ostal — kot je že znano — stadion v Grünwaldu, ki ga bodo v ta namen zelo razširili in izpopolnili. Za častne goste skupno z olimpijskim odborom bo pripravljena častna loža s posebnimi družabnimi prostori, ki bodo kriti posebej in bodo imeli tudi posebne vhode in izhode. Sodniki bodo imeli pod častno ložo svoje družabne prostore in se bodo lahko med stadionom in gledalci gibali po ločenem hodniku. Za aktivne udeležence so določeni skupni prostori takoj ob vходу, kjer bo okroglo 1600 mest. Za garderobo in druge priprave sodelujočih bodo ogradili veliko dvorišče, ki bo merilo 3450 kvadratnih metrov in imelo 75 kabin za preoblečenje. Za zastopnike tiska so slično kot v Los Angelesu rezervirani v vsej dolžini krite tribune (143 m) najvišji prostori v sedmih zaporednih vrstah. Neposredno za njimi so odpremi prostori za počsto in brzojav.

Na obeh visokih zidovih, ki bosta ločila stadion od plavalnega bazena, bodo občinstvu kazali posamezne rezultate. Na eni izmed sten je tudi plošček, ki bodo v njo v kamen vklesali imena olimpijskih zmagovalcev. Olimpijski ogenj bo gorel na vrhu 24 m visokega bronastega stebra sredi častnega dvorišča, olimpijska zastava pa bo vihrala na visokem drugu ob zapadnem ovinku tekalnice. Drogo, na katerih bodo vihrale zastave držav po zmagovalcih v posameznih panogah in disciplinah, bodo postavljeni na nasprotni strani, ob vходу v plavalnišče.

Sokolstvo Na sokolsko slavlje v Kostanjevico!

Kostanjevica, 1. avgusta. Tam, kjer se spajata Krško polje in Šentjernejška ravan v Krško dolino, kjer se stika kraški svet krških Gorjancev z močvirnatimi šumami obširnega Krakovskega gozda, kjer se konča starodavna pot iz hrvaškega Zumberka na državno cesto ob zeleni Krki, tam je dne 9. svečana 1869 stekla zibelka kmetskemu sinu Ivanu Oražnu. Starejši Kostanjevčani se še spominjajo lepega in sanjavega pastirka »Petrovega Janeza«. Zadaž za cerkvico sv. Miklavža v sredini mesta stoji še danes Petrova domačija, katero upravlja že več let občina kostanjeviška.

V nedeljo, 6. avgusta, ob 11. dopoldne bo to več kot sto let staro poslopje vidno zaznamovano v priložnosti sokolskih srajc in drugih tisočev narodnega občinstva. Pri tej priložnosti se bomo spomnili neveljavih zaslug, ki jih je imel za Sokolstvo in narod v skromni hiši rojeni dolenski sin br. dr. Oražen. Na pročelju te hiše bo v nedeljo odkrita spominska plošča njemu, ki je bil in je še po smrti naš vzor nesebičnega dela za narod, za Sokolstvo, za Jugoslovenstvo in Slovanstvo.

Sokolsko društvo Kostanjevica si ni moglo izbrati lepšega motiva za proslavo svoje 25letnice, katere ne more sijajne obhajati, kakor da ob tej priložnosti svečano zaznamuje dom svojega velikega rojaka. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, ki je podaril spominsko ploščo in ki bo zastopan na tej slovesnosti in pa zastopnik Nj. Vel. kralja bosta to svečanost še posebno povzdignila. Zastopana pa bodo tudi oblastve, korporacije in društva iz vse Dolenjske, iz Ljubljane in Zagreba, celo iz vse banovine in ostalih delov države.

Za uvod k vsej slovesnosti bo na predvečer prirejena beneška noč na Krki, ki objema kakor zelen trak Kostanjevico. Obenem bo mirovoz po mestu in baklada ter koncert godbe domačega gasilnega društva. Drugi dan pa prispe iz Ljubljane še vojaška godba »Triglavskega« polka.

Bratje in sestre! Pridite mnogobrojno počastiti spomin njega, ki je naš vzor in ki je bil prvi starosta vsega jugoslovenskega Sokolstva, pridite pa tudi čestitati agilenemu sokolskemu društvu Kostanjevici ob njegovem 25letnem delu, katerega uspehe bo pokazal v nedeljo popoldne na svojem novem letnem teledvišču.

Avtobusi vas bodo pričakovali pri jutranjih vlakih na postajah v Krškem in Novem mestu, katerih vozni red smo že priobčili. Zavedna Kostanjevica bo sprejela svoje brate in odlične goste kar najpriproljeje in z odprtimi rokami. Zdravo: vsaj enega člana na tečaj. Prijave sprejema br. župni prosvetar v Velenju. Člani bodo prenočevali v rudarski šoli, sestre pa v Zdravstvenem domu.

Službeno iz LNP. Danes ob 20. seja u. o. v nebotičniku IV. nadst. Tajnik I. SK Ilirija (table-tenis sekcija). Turnirja na Bledu se udeležijo Weltsbacher, Žiža, Gogala, Payer, Dečmanova, Tratnikova, Geržiničeva. Vsi ostali tekmovalci, ki se nameravajo udeležiti turnirja, naj se zgledajo na treningu do četrtega ob 18. Klubski dres je tale: temne dolge hlače, bela srajca in sweater z znakom na levi prsi strani. Brat in sestra Geržinič naj pričakata telegram 3. t. m. — Sekcijsko načelstvo ima v četrtek ob 20.30 izredno sejo!

SK Ilirija (Hazenaska sekcija). Danes strogo obvezen trening za vse igralke ob 17.30 dalje. Po treningu važen razgovor o bližnjih tekmah in o turneji. Sigurno naj se zgledajo Stana I. in Nika.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 18. naprej strogo obvezen trening za te- le igrače: Poženel, Zore, Škrjanc, Simčič II, Krpan, Serbec, Mikluš, Erlih, Močnik, Burja, Primar, Brodnik, Gašperlin, Mihalek, Martinšek, Bolc, Prešern. Vsi igrači naj takoj prinese vsak po eno slika za polovično vožnjo, vsi ki hočejo potovati v nedeljo na tekmo v Čakovce, naj se danes prigrasijo tajniku sekcije na igrišču ali pa oskrbniku. — Table-tenis. Seja sekcij-skega odbora drevi ob 19.30 pri Keršiču. Udeležijo naj se vsi, ki so delegirani za turnir Ilirije na Bledu.

Prostori za tekmovalja v panogah, ki jih ne bo mogoče izvesti v stadionu, bodo večidel v neposredni bližini. Za odlične boje v boksu in rokoborbi so namenjene razstavne lope na prostorih velesejma, morda tudi še na kolodvoru Zoo. Prav tako bo v eni izmed teh lop prirejena olimpijska razstava umetnosti. Razen tega je blizu tega razstavišča 5 velikih sportnih prostorov, ki bodo tekmovalcem na razpolago za treninge. Vprašanje dirkališča še ni rešeno dokončno. Če ne bo mogoče zgraditi zidanega dirkališča, ki bi ostalo Berlinu tudi pozneje, bodo blizu stadiona postavili začasno dirkališče samo za izvedbo olimpijskega sporeda. Če bo tenis sploh sprejet na olimpiado, bodo imeli tekmovalci na teniških klubov »Rot-Weiss« in »Blau-Weiss« obsežna in idealna igrišča.

Za veslaške tekme je že dolgo namenjena klasična proga za regate v Grünau. Udeleženci bodo imeli tamkaj na razpolago dve veliki čolnarni za 200 čolnov. Tekme v jadranju bodo na 4 kvadratne kilometre velikem münchegelskem jezeru; za vožnje se dasta dobro pripraviti dve progi na štiri, oziroma osem morskih milj. Za razne manj obiskane panoge (sabljanje, hokej, rokomet, telovadba, streljanje in jahanje) je dovolj prostora po raznih manjših arenah, oziroma na prostem, ki že zdanj — tudi z največjo udeležbo in obiskom — služijo tem namenom.

Kakor kaže, Berlin ne bo gradil olimpijske vasi po vzgladu Los Angelesa, temveč bo dal tekmovalcem na razpolago veliko vojaško taborišče v Döberitzu, ki je vzorno urejeno in ima več prostora kakor ga sploh treba. Vsi oni pa, ki se ne bodo hoteli zadovoljiti s stanovanji v vojašnicah, bodo lahko zasedli številne hotele in penzion v notranjih mestnih delih. Slavnostni del olimpiade nameravajo Nemci omejiti na najpotrebnejše. V načrtu imajo, da bi priredili samo enkrat veliko skupno proslavo v večernih urah, kakor je bilo urejeno tudi v Amsterdamu in Los Angelesu, ki naj bi bila v glavnem posvečena povečanju olimpijske ideje. Otvoritev in zaključne svečanosti se bodo vršile strogo v okviru določene ceremonije.

muje dom svojega velikega rojaka. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, ki je podaril spominsko ploščo in ki bo zastopan na tej slovesnosti in pa zastopnik Nj. Vel. kralja bosta to svečanost še posebno povzdignila. Zastopana pa bodo tudi oblastve, korporacije in društva iz vse Dolenjske, iz Ljubljane in Zagreba, celo iz vse banovine in ostalih delov države.

Za uvod k vsej slovesnosti bo na predvečer prirejena beneška noč na Krki, ki objema kakor zelen trak Kostanjevico. Obenem bo mirovoz po mestu in baklada ter koncert godbe domačega gasilnega društva. Drugi dan pa prispe iz Ljubljane še vojaška godba »Triglavskega« polka.

Bratje in sestre! Pridite mnogobrojno počastiti spomin njega, ki je naš vzor in ki je bil prvi starosta vsega jugoslovenskega Sokolstva, pridite pa tudi čestitati agilenemu sokolskemu društvu Kostanjevici ob njegovem 25letnem delu, katerega uspehe bo pokazal v nedeljo popoldne na svojem novem letnem teledvišču.

Avtobusi vas bodo pričakovali pri jutranjih vlakih na postajah v Krškem in Novem mestu, katerih vozni red smo že priobčili. Zavedna Kostanjevica bo sprejela svoje brate in odlične goste kar najpriproljeje in z odprtimi rokami. Zdravo:

vsaj enega člana na tečaj. Prijave sprejema br. župni prosvetar v Velenju. Člani bodo prenočevali v rudarski šoli, sestre pa v Zdravstvenem domu.

POSLOVNE LOKALE

ZA ZAVAROVALNICE
ZDRAVNIKE
ZOBODRAVNIKE
ODVETNIKE
AGENTURE
MODNE SALONE

na križišču centra Ljubljane

ODDAMO.

Vprašati v oglaš. oddelku »Jutra«

Radio

Sreda, 2. avgusta.

LJUBLJANA: 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13.: Čas, plošče, borza. — 19: Otroški kotiček. — 19.30: Literarna ura. — 20: Operne arije in diete pojeta gđ. Sokova in g. Jelatin. — 20.45: Radio - orkester. — 21.30: Čas, dnevne vesti. — 21.45: Radio jazz. — 22.30: Angleške plošče.

Četrtek, 3. avgusta.

LJUBLJANA: 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13.: Čas, plošče, borza. — 19: Radio - orkester. — 19.30: Ljžica in Lužičani. — 20: Slovansko vprašanje. — 20.30: Koncert pevskega zbora »Cankart«. — 21.15: Pevski koncert g. Bernot - Golobove. — 22: Radio - orkester. — 22.30: Čas, dnevne vesti, plošče.

BEOGRAD 19: Orkestralni koncert. — 20.30: Prens iz Ljubljane. — 22.30: Cigan-ska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Prens iz Ljubljane. — 22.40: Plesna godba. — PRAGA 19.10: Zabavna ura. — 20.20: Nabožna glasba. — 20.30: Koncert. — 21: Plesna godba. — 22.15: Instrumental-ten koncert. — BRNO 19.10: Program Prage. — 20.20: Klavirski koncert. — 20.50: Prens iz Prage. — 21: Godba za ples. — 22.15: Koncert iz Prage. — VARŠAVA 17.15: Solistični koncert. — 18.35: Plošče. — 20: Orkestralni koncert. — 22: Plesna godba. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 12: Orkestralni koncert. — 15.55: Plošče. — 17.25: Koncertna ura. — 19: Zabaven koncert. — 21: Simfonični koncert. — 22.45: Plošče. — BERLIN 20.30: Popularne pesmi. — 21: Plesni večer. — KÖNIGSBERG 20: Prens Wagnerjeve opere »Tannhäuser«. — MOHL-ACKER 21: Orkestralni koncert. — 22.30: Strausove pesmi. — 23.20: Plesna godba. — BUDIMPEŠTA 17.30: Čelo - koncert. — 18.30: Zabavna godba. — 20.15: Komične opere. — 21: Jazz. — 23: Ciganska kapela. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 18.50: Plošče. — 20.45: Offenbachova opera »Hoffmannove pripovedke«, nato plošče.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kako sem grdo kožo napravila lepo belo

3 različne
nianse v 3 dneh

»Moja koža je bila brezbarvna, temna in uvela. Imela sem grde zajedavce, razkavo in suho kožo ter razširjene pore okrog nosa, podbradka in čela. Danes se vsi divijo moji mehki, beli in krasni polti ter me zavdajo.«

Krema Tokalon hrana za kožo (ne mastna) vsebuje mehak, blagodejen vosek, ki se pridobiva iz sveže pripravljane smetane in olivnega olja. Ta krema gladi in krepči kožo, pomirja kožne žleze, krči razširjene pore ter odstranjuje zajedavce. Najbolji razkava

Dragoceno osvežitev

vam naši v vročih poletnih dneh

Eau de Cologne »Soir de Paris«

však tvorb svoje vrste.

V vsaki dobri trgovini ta stroko dobite bogate izbire kolonjskih vod

BOURJOIS kot:

Cologne MON PARFUM

- » FIANCÉE
- » PRINTEMPS DE PARIS
- » LE FLEUR
- » BOURJOIS 90°
- » CHYPRE itd.

v opreml od 1/2 do 1 litra.

Bourjois - parfumeur

Indelovalec svetovno znanih rdečih za obrabi »Cendre de rose« in »rouge mandarine«

Specijalni entel oblik, azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinije delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Štrukel.

Vezanje raznovrstnih monogramov, perila, zavese, pregrinjali; entljanje, izdelovanje gumbic. Vsi deli najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

PERJE

puhasto kg 32.— Din
belo 45.—, puh 140.—
— azposila po povzetju
Lepo volno in čisto
najceneje prodaja
SEVER
Marijin trg št. 2

Tisočkrat preizkušeni uspehi

»Jutrovega« malega
oglasnika pri-
poročajo, da se ga
ob vsaki dani pri-
liki poslužite.

Zahvala

Vsem, ki so najino ljubo mater gospo

Marijo Skala roj. Jerše

tolažili v bolezn, jo spremenili na zadnji poti v tako obilnem številu, obsuli njeno gomilo s cvetjem, darovali v njen spomin za ubogo deco in nam pismeno ali ustmeno izrazili svoje sožalje, izrekata najpriarnejšo zahvalo

Lojzika Janežič in Mimi Pogačnik

8573

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša dobra in nepozabna sestra in teta, gospa

Magdalena Jaklitsch roj. Stonič

vdova

danes ob 10. uri dopoldne po daljšem mučnem trpljenju, previdna s tolažili vs. vere v 75. letu za vedno zatianila oči.

Pogreb najkne bo 2. t. m. ob 4. uri popoldne na domače pokopališče.

Črnomelj, dne 31. julija 1933.

Zalujoča rodbina in ostali sorodniki.

8572

